

Leidžiama kas Pėtąyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.
PRENUMERATA METAMS:
Savienyose Valstijose \$1.50
Kitose Viešpatystėse \$2.00
"TEVYNE"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly "Tevyne"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgelintė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"TEVYNE"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

Vol. XIII
No. 23
June 9, 1922

No. 23

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

NEW YORK, N. Y., Birželio (June) 9, 1922.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

Vol. XIII

Iš Angliakasių Žinios

IŠ ANGLIAKASIŲ STREIKO.

Kietųjų angliakasyklų kompanijų atstovai, matydami, kad streikuojanti angliakasiai nenori nei girdėti apie jų pasiūlymą nukapoti algas, pasiūlė kreiptis į prezidentą Hardingą, prašant jo paskirti „tribunalo komisiją“, kuri surastų praktišką būdą greitai užbaigimui ginčo, kad tuojau būtų galima pradėti kasyklų operavimas. Tačiau unijos atstovai šį pasiūlymą atmetė, iškalno žinodami, ką reikšia tokis kompanijų planas. Vienok unijos atstovai sutiko šią kompanijų pasiūlymą išteikti pilnos streikių komisijos susirinkimui, kuris įvyks birželio 6 d., Hazleton, Pa., ir kuriame atstovaujama visi trys kietųjų angliakasyklų distriktai, nors nėra mažiausios abejonės, kad ir šis susirinkimas kompanijų pasiūlymą atmes. Mat, angliakasiai turi užtektinai realių davinių iš praeities streikų, kad kartą atidavus jų algų klausimą arbitražui spręsti, visuo met tas sprendimas išsida-vo su skriauda angliakasiaims.

Sakoma, kad šiame Hazletono susirinkime bus sprendžiama ir apie oficialų streiko paskelbimą, atšaukiant iš kasyklų visus unijos darbininkus, kurie ligi šiolai dirbo, prižiūradami, kad kasyklų nepasemtų vanduo ar neužgriūtų. Jei ligi to laiko nebus surastai abiem pusėm priimtinių sąlygų, tai gal bus apšauktas tikras streikas ir prasidės kova toje pačioje plotmėje, kokia eina minkštųjų angliakasyklų apylinkėse.

Praneša iš Cresson, Pa., kad Meyersdale, Pa., kompanijos išmėtė iš stubų 35 šeimynas streikuojančių angliakasių. Unijos viršininkai tikrina, kad nuo pradžios streiko paskelbimo Penn. minkštųjų anglių apylinkėje: Samerset, Cambria ar Indiana pavietuose, kompanijos išmėtė iš stubų 522 šeimynas.

Nesigirdi jokių davinių ir iš minkštųjų anglių streiko, kas duotų nors kiek vilties greitam streiko užbaigimui. Nors angliakasiai tvirtai ir sužadaringai laikosi, tačiau matyt ir kompanijos nemano kol kas nusileisti. Vienok kompanijos bus priverstos nusileisti, jei angliakasiai parodys užtektinai ištvermės.

NERAMUMAI AIRIJOJE DIDĖJA.

Pranešama iš Belfasto, jog Šiaurinėje Airijoje neramumai didėja ir Anglų valdžia pasiuntė sustiprintą kariuomenės dalį į Belfastą tvarkos palaikymui.

Tačiau sakoma, kad kariuomenių susirėmimas yra neišvengiamas. Vienos peleritos savaitės bėgyje Belfasto užmušta 18 ir sužeista 74 žmonės. Tikimasi Pietinės Airijos kariuomenės puolimo.

SANTARVĖ PRIĖMĖ VOKIETIJOS ATSAKYMĄ.

Santarvės kontribucijos komisija užgyrė Vokietijos atsakymą į komisijos ultimatumą ir galutinai nutarė suteikti Vokietijai laikiną moratoriumą 1922 metams. Manoma, jog tuomi bus galima duoti Vokietijai progos truputį atsikvėpti ir sutvarkyti savo finansinę padėtį.

Yra manoma, kad internacionalis bankierių komitetas pilnai užgirs komisijos nutarimą ir į kelias savaites suorganizuos biliono dolerių Vokietijai paskolą.

Vienok Francija nėra pilnai užganėdinta tokiu komisiijos nutarimu. Jai norėtusi, kad visas pasaulis laikytųsi tokio nusistatymo, kokio laikosi Paryžiaus mitaristai, kad kuogreičiau siai galutinai pasmaugus Vokietiją.

NAUJI SUKILIMAI AUKŠTOJOJ SILEZIJOSJ.

Pranešama iš Berlyno, kad tos dienos vakare, kuomet tapo galutinai pasirašyta sutartis padalinantį Aukštąją Sileziją tarpe Vokietijos ir Lenkijos, pasidė kavojant lenkų insurgentams, ištiko nauji susikirtimai tarpe lenkų ir vokiečių Kattovic, Gheivic, Hindenburg ir Rybnik srityse.

Sako, įdukę Lenkijos insurgentai pradėjo plėsti krautaves, mėtyti bombas ir vokiečių gyvenamus namus ir žudyti žmones. Aukštiosios Silezijos vokiečiai šaukėsi į Vokietijos valdžią, kad pastaroji išrupintų iš Santarvės apsaugą vokiečiams, gyvenantiems aukščiau paminėtose srityse.

KINIJOS CIVILIS KARAS TĖSIASI.

Įsakymu Kinijos parlamento atsistatydino dabartinis Kinų prezidentas Hsu Shih-chang o jo vieton paskaitas seniaus pašalintas iš to urėdo generolas Li Yuan-hung.

Taipgi gen. Wu Pei-fu atnaujino puolimą sumuštos gen. Chang armijos ir planuoja puolimą Dr. Sun Yet Sen armijos, kad tuo būdu užtikrinus Kinijos jungimą po viena federale respublikos valdžia.

FRANCIJOS PREMIE-RAS LAIMĖJO.

Francijos priemerui Poincare pareiškus jo val-

džios politinį nusistatymą Genuos konferencijoje ir išdėsius savo planus santykiuose su Rusija Hagos konferencijoje, po triukšmingų ir net skandalingų diskusijų, užgirta Poincare politika ir milžiniška balsų didžiama pareikšta vyriausybei pasitikėjimo. Vidinasi, Francija eina į Hagos konferenciją su didžiuo siau agresyvumo politika linkui Rusijos.

PANAIKINTA RUSIJOS AMBAŠADA AMERIKOJE.

Ligi šiol buvęs Rusijos ambasadorius Amerikoje Boris Bakhmetiev, kurį čionai atsuntė Kerenskio valdžia, pagaliau pamatė, kad negalima toliaus ambasadoriauti neturint ko atstovauti, todėl pranęšė Amerikos valdžiai, jog su 30 d. birželio jisai nustoja būti ambasadorium ir ambasada panaikinama. Karo kinės Rusijos reikalus atstovauti pasilieka finansinis atašė.

Valstijos sekretorius Hughes užgyrė Bakhmetie-ro planą, pareikšdamas, kad Amerikos nusistatymas linkui Rusijos nėra paminomas ir atsistatydinimas Bakhmetievo nereikšia jokių prospektų pripažinimui dabartinės Rusų valdžios.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Ateina jau patvirtintų žinių iš Maskvos, kad Rusijos premieras Leninas tapo suparaližuotas ir sako ma, kad nėra vilties jo pasveikimui.

— Apie 65,000 Italijos dešiniųjų nacionalistų, vadinamų „fašistais“ Bologna mieste ir visoje apylinkėje žiauriai terorizuoja komunistus ir kitus pažangnesius žmones. Italijos valdžia į šią fanatikų dukimą žiuri pro pirštus ir nesiiama atatinkamų priemonių šitam terorui pašalinti.

— Amerikos Legiono viršininkas C. J. Harris tikrina, kad kiekvieną dieną nu sižudo po du buvusiu kareiviu, kurie dalyvavo pasauliniame kare Francijoje. Jų nusizudymo priežastimi yra sunkios gyvenimo aplinkybės, negalint gauti darbo, ko negali išlaikyti karo laikuose suteriotais nervais buvusieji kareiviai ir todėl žudosi.

— Švedijos parlamento abeji rumai atmetė prekybos sutartį su Rusija, kuri nesena Švedų prekybos ministeris pasirašė.

— Vokietijos valdžia perreitas metais surinko visų tiesioginių ir netiesioginių mokesčių 87 bil., 374 mil. popierinių markių.

— Pranešama iš Atenų, kad Graikijos už reik. ministeris Baltazzi išteikė parlamentui detalį raportą, kuriame išrodomo, jog Turkai išžudė 303,238 graikus Mar-žojoj Azijoje.

— Pranešama iš Shanghai, Kinijoje, jog Hunan srityje apie 6 mil. kiniečių badauja ir didelė didžiama jų išmirs nesulaukų vidu-vasario, jei neateis uma pagalba iš užsienio.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Laukuva. Valsčiumi lietuvių vyrų yra 1818, moterų 2042. Žydų vyrų 99, moterų 95, rusų vyrų 10, moterų 7, lenkų visai nėra. Lietuviai visų gyventojų sudaro 94,82%, žydai 4,76% ir rusai — 0,42%.

Mokslo atžvilgiu lietuvių mokančių skaityti ir rašyti yra 28,18%, mokančių tik skaityti 35,15% ir bemokslų 22,38%, žydų mokančių skaityti ir rašyti yra 58,76%, mokančių tik skaityti 11,34% ir bemokslų 5,67%. Rusų bemokslų yra 47,06%.

Renkant statistines žinias pastebima, kad jaunimo iki 20 metų bemokslų nuomintis yra didesnis, negu suaugusiųjų virš 20 metų.

Š. m. balandžio 19 d. Vilniuje buvo rengtasi iškilmingai „prijungti“ Vilnių Lenkijai. Katedros aikštėje buvo parengta aukštiesiems Varšuvos svečiams aukštas specialiai parengtas tiltukas, kurį „lauko mišiu“ metu buvo Pilsudskis ir svita. Mišias laikė Lenkijos primasas. Tik staiga laike pamaldų tiltukas sugriuvo su visa svita, tik vienas Pilsudskis kurį laiką dar laikėsi ant kabančios lentos. Tai padarė didžiausio slėgiantio upo į maldingųjų minią, kuriai šis įvykis darė stebuklo išpuodžio. Bet tuo stebuklas dar nepasibaigė, plėvė suojančios prie degančių žvakių vėliavės pradėjo degt smarkia liepsna ir net sudegė viena didelė vėliava.

Miniose tas įvykis tuo jau sukėlė įvairiausio aiškimo. Vilniaus nusigandusios davatkos kalbėjo, kad jau jeigu net Pilsudskis neišsilaikė ant jų padaryto tilto, tai yra ženklas, kad ir Lenkija gali neišsilaikyti.

Apvaikščiojus Vilniaus prijungtuves, lenkų valdžia nutarė, kad Vilniaus krašte Lietuvos „daugiau nėra.“ Buvę išstatyti krautivių languose „Litvos Srodokovos“ metu vyties ženklai su lenkų ereliais nuimami — tepaliekami vieni ereliai. Išleista raštai, kuriais nustatoma atei-tį vadinti pagrobtoją Lietuvos dalį „Polska“ ir „Vojevodztvo Vilenskie“. Neokupuotąją Lietuvos dalį visur vadinama „Kovienščizna“. Į Vilniaus sritį visoj Lenkijoje renkami geriausieji valdininkai ir jiems skiriama 30 nuoš. aukštesnė alga, kaip pačioj Lenkijoje.

Pasidairius Po Lietuvos Laikraščius

Peržiūrėjus nors ir pastarųjų poros savaitių Lietuvos laikraščius, gaunama išpuodžio, kad tautos energija nepaprastai intempta švietime, įvairios kurybos ir tvarkymosi darbe. Tuo išganingu karščiui, matyt, užsikrėtusi lietuvi visai tauta: valdžią, visuomenę, inteligentiją, sodžiaus jaunimas — visi kruta, dirba, nelyginant biteles aplink savo avilį, tartum ir pamiršdami apie tranus savas išgamas, apie lapę-lenką, nutupusį Lietuvos rytuose ir tykojantį Lietuvoje grobio.

Vien tik gaila, kad tame visuotiname karštyje lyg permaža sveiko optimizmo, pasitikėjimo savo jėgomis ir savo valdžia. Laikraščiuose tiesiai per daug kritikavimų (ypač valdžios pusėn kreipiamų), per daug kabinėjimosi, intarinėjimų, peikimų. Iš antros pusės beveik nematyti pasitenkinimo jausmam pripažinimo nuveiktų darbų. Toksai dvasios stovis Lietuvos visuomenės yra suprantamas ir, žinoma, nesmerktinas. Visi trokšta kuodidžiausio ir kuoišnašiausio darbo visose gyvenimo srityse; visi linkę yra vieni kitus kaltinti, kad per mažai arba netikusiai dirbama; visi lyg apimti baime, kad štai, piliečiams didžiųjų šio momento pareigų neišpildančius, greitu laiku nesusitvarkius ir nesusitiprėjus, godieji kaimynai ko gera vėl gali pasikėsinti ant Lietuvos laisvės ir jos žemių. Partijų rietenos seime ir spaudoje, asmenų koneveikimai, prie valdžios kabinėjimosi visa to vyriausia priežastimi yra dažniausiai didelė Lietuvos meilė, troškimas jai gerbuvio ir stiprybės. To tautos kurybos karščio apimti Lietuvos vadai veikėjai, legislatoriai, publicistai tarsi nei nepastebi, kiek jau daug darbo buvo atlikta, kokia milžiniška pažanga trumpu laiku buvo padaryta tautos gyvenime.

Tuo žvilgsniu žiurint iš toli, štai kad ir Amerikoje esant, galima sau sudaryti tikresnių išvadų, negu tos, kuriomis persiėmę yra Lietuvos laikraščių įžengiamieji straipsniai, o net ir bendradarbių ir korespondentų rašiniai.

Norint Lietuvos aktualę padėti patirti, nėra tiek svarbu laikraščių straipsnius skaityti, kiek gyvenimo kroniką, žinutes iš vyriausybės, miestų, savivaldybių veikimo.

Lietuvos Informacijų Biuras stengsis tas žinutes rinkti, gromuliuoti ir kartkartėmis skaitančiai visuomenei paduoti.

Lietuvos Infor. Biuras.

DVIMETINĖ AMERIKOS LIETUVIŲ ŠVENTĖ

Šimet Bus Apvaikščiojama DETROIT, MICH.

SLA. SEIMAS

32-to ir 5-to Dvimetinio Seimo sesijos prasidės 19-tą d. Birž., 1922 m., 10 val. ryte, Tuller's Hotelyje, Detroit, Michigan.

Seimo laiku programos bus sekantis: Nedėlioje, Birželio 18-tą d. bus TMD. dvi sesijos. Tą pačią dieną vakare bus TULLER'S HOTELyje iškilminga vakarienė priėmimui svečių; prasidės 7:30 val. vakare.

Panedėlio vakare bus prakalbos Lietuvių Svetainėje, prie Dix ir 25-tos gatvės. Utarninko vakaras yra paskirtas trečiai TMD. Seimo sesijai.

Jeigu TMD. reikalai nebus užbaigti, tai pastarojoj sesijoj bus galima pasiskirti ketvergą arba pėtnyčią, nes tų dienų vakarai yra liuosi nuo SLA. Reikalų.

Serėdos vakare bus koncertas, kurį išpildys garsiausioji Lietuvių scenos žvaizgdė p-lė M. Rakauskaitė. Koncertas bus Lietuvių Svetainėje prie Dix ir 25-tos gatvės.

SLA. kuopos kas Seimas siunčia pasveikinimus ir aukas. Lietuvių tautos reikalai kas kartas eina didyn, tad ir aukų tiems reikalams reikia. Kreipiamė ypatingą SLA. kuopų domę į sekančius Lietuvos ir Amerikos lietuvių reikalus:

- 1. SLA. Moksleivių Fondas nebeturi pinigų Amerikos mokslus einančiam jaunimui šelpti, todėl reikia aukų tam Fondui.
2. SLA. Našlių ir Našlaičių Fondas — pinigai reikalingi sušelpimui SLA. našlių ir našlaičių ir šiaip paliegiusių narių.
3. SLA. Prieglaudos Namai — aukos reikalingos pastatymui seneliams prieglaudos.
4. Lietuvos Moterų Globos Komitetas, kuris rūpinasi Lietuvos našlaičių auklėjimu ir švietimu, reikalauja musų paramos.
5. Lietuvos Mokytojų Profesinė Sąjunga — aukos skiriamos šitam reikalui prigelbės Lietuvos pažangiajai jaunuomenei mokslo siekti ir pagelbės kovoj už Lietuvos laisvą mokyklą.
6. „Lietuvos Žiburėlio Draugijai“, kuri rengiasi kurti „Zemaitės Vardo Moksleivių Namus.“
7. Lietuvos Šaulių Sąjunga — aukos reikalingos gynimui Lietuvos laisvės ir neprigulmybės.
8. Lietuvos Raudonasis Kryžius — aukos reikalingos Liet. gynybei ir sužeistųjų aprūpinimui.
9. Vilniečių brolių atvadavimui iš lenkų vergijos ir badaujantiems lietuviams Rusijoje.

SLA. Seimas, kaip visados, priima aukas kuopų ir pavienių skiriamas ir kitokiems tikslams, kaip tai įvairiems Lietuvos kultūros ir švietimo reikalams ir abelnai visokiems labdarīgiems reikalams, kaip čionai Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Visos aukos bus pasiųstos ten, kur aukautojai nurodys.

Laiškai su linkėjimais, čekiai ir money orderiai turi būti siunčiami sekančiu antrašu:

S. L. A. CONVENTION, Hotel Tuller, Detroit, Mich.

PRANEŠIMAS SEIMO DELEGATAMS.

Detroito yra trys stotys. Didžiausioji yra Michigan Central, mažesnės yra Union Depot ir Grand Trunk Depot. Atvažiuojanti ant Michigan Central stoties, gali paimti tramvajų po stoties pastogę, kuris atveža į miesto centrą. Nuo stoties tas karas eina į miestą Michigan gatve; atvažius į miestą, reikia išlipti ant WashingtonBoulevard, kuris prasideda nuo Michigan Ave. Išlipus ant Washington Boulevard, reikia eiti į šiaurę keturis blokus; reikės pereiti skersai State st., Grand River Ave. ir Clifford st.; ketvirtame bloke Washington Boulevard susijungia su Grand Circus Parku ir čia matyti Hotelis Tuller.

Atvažiuosiams ant Union ar Grand Trunk stočių, kurios randasi visai arti minėto Hotelio ir pačiam centre miesto, patariame paimti taxi, kuris kainuos tarp 10 ar 20 centų ypatai. Mes rengėjai patariame delegatams sustoti Tuller's Hotelyje, — jis randasi gražiausioje miesto dalyje, duoda veltui savo svetainę Seimo sesijoms laikyti. Kam bariai yra po \$2.50 pavieniui iki \$5.00; už vieną ypatom užimant kambarį, kaina \$4.50 iki \$7.00 už diėną dieną. Reikale platesnių paaiškinimų, kreipkitės prie Seimo Rengimo Komisijos raštininko, sekančiu antrašu: J. Overaitis, 4689 Brandon Ave., Detroit, Mich. SEIMO RENGIMO KOMISIJA.

ri duotų teigiamą vaisių, tai sudarymas ypotekos kredito statybai remti. Tokio ypotekos kredito Lietuvoje dar nėra. Tas aiškina, kad nuolatinis valiutos sviravimas, Lietuvos politinis nepastovumas užsienių bankams daras nepasitikėjimą ir baimę Lietuvos atstatymo darbe savo kapitalu dalyvauti. Bet reikia konstatuoti faktą, kad ypotekos kredito sudarymas priklauso nuo Lietuvos Atstatymo Komisarjato sugebėjimo padaryti tinkamą užmazgą ir mokėjimo intensingai krašto atstatymo darbą vesti. Jei šiandien Lietuvoje nėra ypotekinio kredito statybai remti, tai vis Atstatymo Komisarjato darbo nenašumo vaisiai.

Gi, Vokietija taip pat budama negeresne valiutos sąlygose, krašto atstatymo klausime rado tinkamą išeitį: 1919 m. ji išleido 1,300,000,000 mark. negražinamųjų pašalpų, kurios buvo skirtos del 70,000 butų pastatymo. Pašalpa buvo lygi skirtumui tarp tikrosios trobėsios kainos ir tos kainos, prieš karą. 1920 m. Vokiečių vyriausybė leido 500,000,000 markių be nuosimėjų ypotekos kreditui sudaryti, iš kurio galėjo pastatyti 41,000 naujų butų. Paskolintoji suma gražinama inėnant kas mėnuo buto mokesčių, kurs nustatomas kas 5 metai ir tęsiasi 20 metų; šiam laikui išėjus daromas naujas trobėsio perkainavimas ir jei pasirodo trobėsio kaina mažesnė senosios kainos, nuostolį neša valstybė.

Vidutiniškai apskaičiuojant gyvenamųjų namų kainą po 100,000 auks. gi ne gyvenamųjų po 10,000 auks., tai vien tik karo metu sunaikintųjų 13,253 gyven. namų ir 30,680 negyven. namų atstatymui Lietuvai reikalinga virš pusantro milijardo auksinių.

Tiesa ypotekos kredito sudarymu yra susirupinęs Lietuvos Atstatymo Komisarjatas. Tam reikalui jis prašo iš valdžios 20,000,000 auksinių kredito, iš kurio manoma sudaryti ypotekos kredito fondas statybai remti ir tuo būdu pritraukti užsienių kapitalą. Šis ypotekos kreditas bus nuosimtinis iš kurio 75% skiriamas miestų statymo ir 25% kaimų statymo reikalams. Ši paskola pirmoje eilėje bus duodama atsitarnavusiems kariškiams, valdininkams ir darbininkams; antroje eilėje kopetratyvų draugijoms ir galų gale šiaip asmenims.

Lietuvos valdžia turėdama omenyje milžinišką krašto atstatymo darbą rimtai turėtų susirupinti miškų taupymu. Bet kur tau! Musų ministeriams, pagaliau ir pačiam Seimui delto galvą neskauda. Tuo tarpu įvairūs šmugelinkai beširdžiai naikina, gražiomis dainomis apdainuotas, Lietuvos gireles ir gabena, gabena kiek tik gali į užsienius...

Lietuvos atstatymo reikalui ši kartą tik tiek.

Domas Klausutis.
1922 m. gegužio 14 d.
Kaunas.

Zemaitėi Paminėti

Atsiprašau, brangusis — skaitytojau, kad taip ilgai neparąšiau apie Žemaitę — jai pasimirus. Jos taip netikėta mirtis kaip skaudžiausias smugis buvo mano sielą užgavęs. Jai pasimirus — nesugebėjau nė vieno žodžio parašyti — plunksna iš pirštų krito; o kai atsipeikėjau, tai pamąčiau, kad visi laikraščiai Lietuvoje mažiau daugiau rašė. Maniau, kad ir „Tėvynė“ kas nors parašys, bet dabar matydams, jog niekas plačiau nebeparašė, pasiryžau nors trumpai pabrėžti.

Nelaukta ir netikėta, 1921 metų gruodžio 7-tą dieną, Mariampolėj, Bultų šeimos bute, pasimirė Žemaitė.

Žodis *pasimirė* gana trumpas, bet kiek jis daug reiškia!.. Jis reiškia, kad Žemaitė gyveno, bvo šiame pasaulyje, o dabar jau jos nebėra. Tokia gera ir maloni senelė ir tokia dar tvirta, dar but galėjus gražių metelių pagyventi, dar ji norėjo gyventi, bet negalėdama mirtis netikėtai jos gyvasties siūlą pakirpo. Gaila, neapsakomai gaila! Ji atidavė viską pasaulio reikalavimams, ką tik ji turėjo, o reikalaut — nieko nereikalavo. Užgimė, augo, mokėsi, savo šeimyną (sunus-dukteris) augino, vargelius vargo, skausmus kentėjo ir niekam nesiskundė, tik troško visiems gerovės, ir svetimais vargais, skausmais, nelaimėmis sau širdį slogino. Ji pati kitų, visuomenės, reikalus visomet aukščiau savo gyvenimo reikalų statė; savo sveikatą, sielą ir jėgas kitų labui aukėjo. Ir štai dabar netikėtai Žemaitės nebeteleme. Tik dabar, pamatėme, kokio brangumyno netekome. Ji suklopo po sunakiojo savo gyvenimo našta. Visuomenė, Žemaitėi pasimirus, ją nuliudusiomis širdimis laidodama apraudodavo. O gyvai esant nedaug kas ją rupinosi, nieks nebrangino, nieks nesistengė jos gyvastį kuoilgiau nutęsti.

Nežinau, kaip kitiems, bet man Žemaitė, savo raštais, dar jaunose dienose giliai į širdį įbrizgė savo idėjų ir to viso, ką žmogus aukdamas kunu ir siela, kur eidamas, ką veikdamas ieško ir gauda. Aš Žemaitės raštus skaitydavau, skaitydavau ir nebegalėdavau atsiskaityti — niekad nenubosdavu. Jos raštai spaudinosi Tilžėje lietuvių laikraščiuose ir išeidavo atskiromis knygutėmis. Ji man buvo taip artima, taip draugiška, kad, rodos, tik suseit ir pasisveikint reikia, nors gyvenimo toli nuo viens kitoto, ji — Žemaitė, o aš — Zanavykuose. Iš Žemaitės raštų aš ją kai kokį ne šio pasaulio Deivę vaizdavausi ir su didžiausiu nekantrumu „Varpu“ ir „Ukininkų“ laukdavau, kad su Žemaitė (jos raštus skaitant) pasikalbėčiau.

Tik turbūt labai mokyta ir išmintinga ta Žemaitė, kad taip gražiai moka rašyti

— svajodavau sau. Kad ją kur pamačius ar bent jos paveikslą paregėjus, kaip but malonu, kaip but gera! — manydavau sau, bet taip toli nuo viens kito gyvenant, kur tu be pamatysi, o paveikslą kas tau beparodys, kuomet su visu, kas lietuviška, reikėjo slėptis nuo ruso žandarų ir nuo savojo išgamos, kad nesuėstų jaunystėje sveikatą ir gyvastį.

Taip nelaukiant laikas bėgo kaip vanduo, ir slinko nuobodžios mano jaunystės gyvenimo dienos ir ilgiausi metai. Aš augau ir stiprėjau, daug skaičiau, mokinausi, išmokau rašyti ir kaip ką parašyti... Dienos ir metai slinko...

Kaip lengva dabar jaunam žmogui šviestis ir lavintis, kuomet kiekviename žingsnyje gali rasti knygą ir laikraštį. Mano jaunystės metais knyga ir laikraštis buvo retenybė. Už knygą bei laikraštį kaip už kompiją bausiasį prasikaltimą grėsė suėmimas, kalėjimas, išstrėmimas, nelaimės ir visoki vargai. Tad šiandien sunku ir įsivaizdinti, kaip anais laikais buvo sunku šviestis ir šviesti ir visuomeninio susipratimo sąmonę plėsti.

1904 metais spaudą atgavus ir man jau šiek tiek veikus bei rašius užgintuose lietuvių laikraščiuose buvo gera proga įsisiukti į Lietuvos veikėjų šukurį, teko netikėtai pamatyti ir pažinti jau pasižymėjusius darbuotojus, kaip antai Višinskį, Jablonskį, Basanovičių, Satrijos Raganą, Lazdynų Pelėdą, Žemaitę ir daug kitų šiandien tarp gyvųjų ir jau tarp negyvųjų esančių. Koks keistas tas žmogaus gyvenimas: šiandien gyvenai, dirbi, galvoji, sumanymus tveri, o rytoj jau gali nebegyvuoti. Tokį vaizdą man piešia galvoj vakarykščia ir šiandienykčia diena, kuomet matau gyvenusius ir jau nebegyvenančius...

Pirmasias žinias apie a. a. Žemaitę man suteikė a. a. Povilas Višinskis — žmogus labai malonus, darbštus ir kalbus. Jis, man paklausus, kaip atrodo Žemaitė, juokdamas atsakė:

— O taip, kaip kiekviena paprasčiausia boba! — Ir toliau jau nejuokaudams papasakojo apie Žemaitę smulkmenas, kaip jis (Višinskis) ją pažino, kaip ragino rašyti, kaip jos raštus pačioj jos rašymo pradžioj laikraštiniams (turbūt „Varpu“ bei „Ukininko“) buvo rodę, kaip tie tuos pirmuosius Žemaitės raštus „bobiškais plepalais“ pavadinę, kaip jis (P. Viš.) tuos Žemaitės raštus taisęs ir davinėjęs autorei nurodymus ir tt. ir tt.

Pirmusyk Žemaitę pamatėu kasžin kokiame susirinkime Viniuje. Ji rodos skaitė referatą. Paskui susipažinau ir pasikalbėjau. Jos „Vaikų knygelė“, „Trys mylimos“ spausdino si Petro Vileišio „Vilniaus

Žinių“ spaustuvėje. Jos žemaitiškos tarmės rašyba kalbos taisytojų budavo labai daug raudonu rašalu išbraižyta, o smulkmenas prisedavo dar korektose taisyti. Toliau retkarčiais su Žemaitė susirašinėdavau, naujuose metuose sveikindavau. Užėjo žmogūdinis karas. Žemaitė išvyko Amerikon. Man nutrūko žinios apie Žemaitę. Karui baigiantis susižinojus su Amerika patyriau, kad Žemaitė su mano seseria Chicagoje viename bute gyvena ir rengiasi grįžti Lietuvon. Tai progai atsitikus aš Žemaitę laišku pasikviečiau ir svečius. Ji iš Amerikos parvykus tiesiai, rodos pirmučiausiai pas mane atsilankė ir laikinai apsigyveno Kaune, Žaliame kalne, mano ramioje šeimynelėje. Džiaugiausi aš, džiaugėsi mano žmonelė tokios brangios viešnelės sulaukę. Ji iš kelionės buvo gerokai nuvargus ir labai susirupinus, kad jos brangiausias baksas buvo kasžin kur užkliuvęs. Tame baksė, Žemaitė sakė, esą jos brangiausi turtai — raštai, ir rubai. Girdi, kitų, kurie ką nors kam buvo įdėję parvežti — parvežiau, o savąjį atidavus ant laivo vežti — kasžin kur turbūt buvo numaišytas ir dabar, jeigu pražutų, likčiau tikra pavargėlė. Nors esu tik baksą apdraudusi į 50,000 auksinų, bet kas ten yra — nemainyčiau ir jokius pinigų. Taip Žemaitė veik manešį laiko vaikščiojo po tuolas Kauno agenturas, kol sulaukė savo, anot jos, brangiausio bakselio.

(Daugiau bus)

Šiandien Suv. Valst. yra 30,139 bankai. 1825 metais buvo tik 16 bankų, kurie priimdavo pinigų taupymui. Tais metais taupymui padėtų pinigų suma siekė \$2,537,082. Taupytojų skaitlius buvo 16,931. O 1920 metais taupymo bankų buvo 1,707, taupytojų skaitlius siekė 11,437,556, taupymui padėtų pinigų suma siekė \$6,536,470,000.

Kuomet žaibas (graustinis) primušo žmogų, tai geriausiai ir greičiausiai galima atgaivinti perpilant laibai šaltu vandeniu. Jei žmogus nėra visiškai užmūstas, tai greitai atgija ir tuo jaus reikia šaukti daktaro pagalbos.

56 žmonės pasirašė Suv. Valstijų nepriklausomybės paskelbimo Deklaraciją. Šiandien tik viena New Yorko valstija turi Suv. Valst. Kongrese 43 atstovus. Šiais metais Suv. Valst. iš 48 gubernatorių sulig partijų yra sekamai: 14 demokratų, 33 republikonai ir vienas nepartinis.

Pastaruoju laiku surastą, kad žvaigždė Batelguose yra 270 milijonų mylių didumo diametre.

Greičiausiai važiavęs traukinys Suv. Valst. buvo kovo mėn., 1901 m., kuris ėjo iš Fleming į Jacksonvile 120 mylių greitumu į valandą. Ligi šiol dar nei vienas traukinys šio rekordo nesumušė.

Gyvenimo Dumble.

(Tąsa)

Ateina, atšniokščia traukinys. Suostoja. Žmonės lipa laukan. Aš akis išplėtęs, dvasią sulaikydams vaktuoju kiekvieną, ypač moteris po kelis kartus peržvelgiu. Išlipo visi, o Mildos vis nėra... Lokomotyvas kelis kartus sunkiai atsidoso, išpusdamas iš savo karštų nasrų kamolių juodų dumų ir traukinys pasidino iš vietos.

— Neatvažiavo!.. — galutinai nusimaniau. Kamavausi, kankinausi visą dieną. Rodėsi man, kad visa mano laimė jau užgeso ir nėra man daugiau ko gyventi. Nevalgiau nei pietų, nei vakarienės. Nors sekamas traukinys iš Vidurpilio ateina jau penktą valandą vakare ir niekas ant nakties svečiuoti nevažiuos, tačiau praleidau ir tą traukinį ir net paskutinį traukinį, kuris ateina dešimtą valandą vakare.

Sugrįžau namo apie vienuoliktą valandą naktį su skaudama ir sunkia, kai švino pripilta, galva. Mėginu užmigti, bet miegas neima ir per visą naktį beveik akių nesudėjau. Kai tik pradėdau migdytis, tuoj ji stovi man akyse. Štai gražiai pasipuošusi Milda ir meili, maloni, kai visomet, ištiesus rankas šaukia mane savan gelbėn. O aš negaliu pasijudinti, tarsi kas sugriebęs, surakines laik mane ir neleidžia prie jos. Aš raunuosi, mušuosi ir staiga pasijuntu begulys ant aslos.

Pykdamas lipu lovon ir vėla stengiuosi manie užmigti. Bet štai vėl ji prieš mane stovi. Dabar jau nuliudus, apsvirkus stovi ant didelio akmenio viduryje sriauniai tekančios upės ir šaukiasi manęs į gelbėti. Upe ritasi didelės, apsiutoję baltos bangos, pragariškais verpetais šokinėdamos ir aš negaliu prie jos prieti. Tik staiga išskyla iš vandenio didelis milžinas ir apkabines Mildą savo ilgom, šlaipiom rankom puola į vandenį. Ji suspiegia skaudžiu balsu ir pasineria vandenin kartu su milžinu. Šoku upen jos gelbėti, bet smarkiai atsimušęs į sieną išbundu. Džiauguosi, kad tai buvo tik sapnas. Ir taip visą naktį kankinausi.

Atsikėliau ryte nuvargęs, sublogęs, tarsi visą mėnesį nemiegojęs.

— Kas tau Jurgi, ar sergi? — klausia šeiminkė.

— Truputį galvą skauda — pamelavau.

— Nežinai, kodel vakar neatvažiavo Milda?

— Nežinau...

— Kad nors nesusingtų matutė!..

Nieko jai daugiau neatsakiau.

Nuėjau dirbtuvėn — darbas nesiseka. Mano visos mintys nukreiptos visai ne apie darbą. Vienval maštau, galvoju kodel ji neatvažiavo, kas jai atsitiko?

— Įvyko kas tokio labai, labai svarbaus, kad ją sulaikė namieje ir neleido jai atvažiuoti — tarsi kas kuždėjo ausin per visą dieną.

Parėjęs iš darbo radau nuo jos laiškelį. Pastvėriau jį ir žaibo greitumu nulekiau savan kambarin. Jis dabar man buvo lygiai brangus, kai ta pirmoji jos atvyrutė. Atlplėšęs skubinu skaityti. Laiškas trumpas: rašo, kad delei tulų priežasčių negalėjusi atvažiuoti ir prašo nieko blogo apie tai nemislyti, nes viskas esą posenovei. Vienok liepia sekamą sekmadienį butinai atvažiuoti pas ją — turinti ką tokio labai, labai svarbaus pasakyti.

Bet man perilgu laukti sekmadienio — antradienio vakare važiuoju.

Nuvažiavęs į Vidurpilį, išlipu iš traukinio, ogi žiuriu Milda vaikščioja po stotį. Nuliudus, užsimasčius... Pribėgęs sveikinu ją karštai, tarsi kelis metus nematęs. Ji išvydusi mane maloniai nusišypsojo ir linksmai sušuko:

— Puiku! Dabar nereikės važiuoti. — Kur važiuoti? — klausiu nustebejęs. — Pas tave. — Pas mane? — Nug! Matai laukiu traukinio. — Tai važiuokime dabar drauge — pasiulau.

— Dabar nereikės važiuoti, nes tu lyg žinodamas pats atvažiavai.

S. E. Vitaitis

— Pasiilgau tavęs, mieloji, todėl negalėjau sulaukti sekmadienio...

— Koks tu geras... — švelniai spaudžia mano ranką.

— Kas atsitiko užvakar? — skubiai klausiu.

— Matutė deda pastangų mus perskirti...

— Mus perskirti?... — sušukau kai beprotis.

— Bet ji niekuomet to nesulauks! — tarė tvirtai Milda. — Eikime kur į pašalį, tai aš viską išpasakosiu.

— Ar neisime namo? Aš noriu matutei pasakyti...

— Vėliaus apie tai pakalbėsime ir susitarsime ką daryti, — pertraukė mane ji — o dabar išklausyk ką ji užmaniusi su manim padaryti.

— Pasakok greičiau mieloji, nes ta žinia degina mane kai ugnis — reikalauju.

— Čionai negalima — matai žmonės į mus žiuri, todėl eikime už miestelio pasivaikščioti. Tuo tarpu viską išpasakosiu ir gal svečiai išvažiuos, tuomet eisime namo ir pasakysime jai savo planus.

Išėjome iš stoties. Aš ėjau be nuovokos ir nežinojau kur ji mane vada. Mano vaidentuvėje sukinėjosi skaudūs paveikslai — aš galvojau apie tą baisę naujieną.

— Ji sumanė mane išstumti už vyro, — pradėjo Milda gerą galą paėjus — kurio aš niekuomet savo gyvenime nemačiau.

— O ką tu ant to?... — nekantrauju.

— Aš tuo tarpu nieko nesakiau. Nenorėjau, mat, iš karto susipykti. Pagaliau nebuvau mačiusi nei peršamo jaunikio, todėl nebuvo kaip kas nors ir sakyti. O ji vis gyre man neapsakomai, kad esąs jaunas, gražus ir turtingas...

— Patiko tau?... — pertraukiau ją.

— Patiko? Kuomet šiandien pamatėu, tai dievulėliau tu mano! Mažas, juodas, ištišęs, su dideliais aplepusiais usais, tikras pašlemėkas! Jau pusgirtis — matyt ant drąsos pažemė važiuodamas mergu ieškoti.

— Jis dabar pas jus?

— Nug, piršliais atvažiavo! Atmeni, kuomet užperėitą sekmadienį matutė mane išsėtė iš namų, tai buvome svečiuose pas jo seserį, kuri gyvena Džiaksono kaimelyje. O tas vyras, ką mus atvezė automobilium, tai yra jo švogeris ir didžiausias piršlys. Jis ir dabar su man persamuojų atvažiavo. Laukė tuomet jo atvažiuojant, bet jis nepribuvo. Sako, jįsai turįs smulkę Laisvažimio miestelyje, kuris yra visai šalimais Džiaksono kaimelio, ir esąs labai turtingas. Matyt tuomet motina su jais susitarė, kad jie atvažiuotų piršliais šį vakarą.

— Ar tėvams jįsai patinka? — Matutei patinka, o tėveliui nežinau...

— O kaip tu juos priėmėi? — Aš susipykau su matute. Pasakiau jai, kad netekėsiu už jo, nors jįsai ir kunigaikščiu butų ir viso pasaulio turus turėtu. Tuomet motina supykus norėjo mane apkulti. Nenorėdama vaidų prieš svetimų žmonių, išėjau iš namų ir norėjau važiuoti pernakvot pas Vandeniuonus.

— Jei matutė nenusileis, kaip bus tuomet? — klausiu nekantraudamas.

— Nežinau... — taria ji giliai atsidus.

— Mat, matutė sako, kad tu tik vilioji mane ir ji bijosi, kad neatstiktų kas... — pridurė nedrąsiai.

— Ir tu tiki tam?

— Netikiu, bet ir jos perdaug kaltinti negalima. Pagaliau ką gali žinoti...

— Tat eikime namo ir aš pasakysiu tavo tėvams, kad myliu tave ir noriu tuojaus apsisvesti. Ar tekėsi už manęs Milda? — klausiu drąsiai.

— Kad ir dabar! — atsakė skubiai ir prisiglaudė prie manęs.

Aš ją apkabinau per liemenį ir abudu paskendome žavėjančio vakaro tyloje. Tarsi sapne pamaži briedome per kylantį nuo atvėstančios žemelės ruką. Ėjome ilgai, ilgai tylėdami.

— O jei matutė ir tuomet nenusileis? — pertraukiau maloną tylą.

— Tai palauksime, kol man sukaks 21 metai ir tuomet galėsime apsisvesti ir be tėvų sutikimo.

— Taip ilgai laukti pavojinga — išmetinėju jai. — Dar gali koks netikėtas priešas įsiveržti į mūsų meilės šventinyčią ir suardyti mūsų laimės rūmą...

(Daugiau bus)

Iš Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Darbuotės

(Pranešimas Lietuvai Gelbėti Draugijai per jos Sekretorių Dr. A. L. Graičiuną).

Turiu didžiausią malonumą pridėti čia Tamstai kvietimą 13. IV. 22 m. No. 3470 ant numo 562,000 auks. (penki šimtai šešiasdešimts du tukstančiai auks.) apturėtos iš Tamstos sulig čekio No. 22, firm. A. Olszewski. Sujudinti taip gausia L. G. D. Dr-jos auka, tariame širdingiausia padėkos žodį aukavusiems pinigais arba savo laiką darbu renkant juos.

Laikraštis „Gydytojas“ savo įtalpoje liečiant mūsų Draugijos — pilnai mus patenkina.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus apyskaita už 1921 metus greitai laiku bus išleista, tuomet neatideliuojamai prisijusime L. G. Dr-jai. Kol kas, malonu mums pranešti Tamstai šį tą aplamai iš svarbiausių momentų mūsų veikimo. Vasarą 1921 m. birželio mėn. įsteigime ortopedijos dirbtuvę Kaune, kuri teiks visai Lietuvai reikalingus ortopedijos dirbtuvės gaminius. Įkurimas dirbtuvės gan brangiai mums atsiejo, butent apie 115,000 auks., bet džiuginome save ta viltimi, kad ortopedijos išdirbiniais patarnausime daugybei invalydu, nukentėjusių nuo didžiojo karo ir vėlesnių — lenkų, bolševikų ir bermontininkų užpuolimų. Praėjusieji metai mums parodė, kad kalbamoji dirbtuvė labai yra mūsų krašte reikalinga; įvairių užsakymų išpildyta gana daug.

L. R. K. rupinasi karo invalidais. Sunkiai tas vyks ta delei stokos vietos ir mūsų prašymai į Valdžią pavesti kokią nors atatinamą vietą ir triobas įsteigimui „invalidų prieglaudų“ nedavė rezultato. Pernai Dr-ją patį nupirkto namą tam tikslui (pas Kauną ant Žaliojo Kalno) nors mažai prieglaudai steigti, bet iki šiol dar negalėjo jos įrengti, neturint kur dėti senus gyventojus.

Badui ištikus Rusijoje, Lietuvos Raudonasis Kryžius atsiliepė vienas iš pirmųjų. Norint sulig savo išgalės gelbėti badujančius ir negalinčius ligi šiol grįžti tėvynės mūsų tremtinius, Lietuvos Raudonasis Kryžius išsuntė jiems maisto, rūbų, medikamentų ir kitų daiktų. Nuo kovo mėn. praėjusių 1921 metų iki sausio 9 dienos 1922 m. ten buvo pasiūsta 12 vagonų. Tremtinių reikaluose įsteigėme pernai savo atstovybes Maskvoje, Petrograde ir Charkove (Ukrainoje).

Kaune, toliau veikia klinika ir Poliklinika. Naujai įsikurusi pas mus Universitetas savo medicinos fakultetui daug galės mokslui rasti čia vietos. Poliklinikoje teikiama pigiausia pagalba biednuomenai. Sryty liaudies sveikatos apsaugojimo ir vienkartiniam tikslui kovos su epidemijomis, Lietuvos Raudonasis

Kryžius rupinas apie higienišką jaunuosios kartos auklėjimą. Šiame reikale mes su Švietimo Ministerijos žinia, assignavus tam tikslui lėšų įvedėme visuose Lietuvos Mokytojų kursuose higienos dėstymą idant prirengti mokytojų, kurie liaudies mokyklose jaunajai kartai galėtų greta pirmojo mokslo teikti reikalingiausių sveikatos apsaugojimui žinių. Skaitome šį reikalą mūsų tėvynėje reikalingiausių ir norime prisidėti prie to, kad įstatimdamavystės keliais higienos dėstymas būtų įvestas visose Lietuvos liaudies mokyklose ir taptų priverstinu dalyku švietimo srity.

Sarišy su mūsų rūpesčiais apie vaikų globojimą pranešu čia Tamstai, kad gavę 8. XII. 1921 metų iš Childran fondo, auką 250 sv., pusę jos išdaliname Kauno prieglaudoms sušelpiti, o kitą pusę įteikėme tam tikram mūsų sudarytam komitetui paskatindami įkurti Kaune „Pieno lašą“, kuri įstaiga Lietuvoje, ypač po didžiojo ir kitų karų per ją perėjusių, labai yra reikalinga.

Turime dar vieną, prie mūsų mažų lėšų gal ir per drąsų sumanymą, įsteigti Lietuvoje Sanatoriją tuberkulozu sergantiems, tam tikslui atatinamą vietą, labai gražią, paeili Kauną pušyne jau išrinkome ir tikimies, kad su Valdžios pagalba paskirtam tikslui bus sunaudota.

Prie šios progos prašome Tamstos neatsakyti pranešti mums kiek apsieina Amerikoje įrengimas ir užlaikymas vienos lovos (1 stipendijato) klinikoje arba sanatorijoje.

Už suteikimą žinutės išanksto tariame Tamstai ačiū ir prašome priimti mūsų tikriausių jausmų ir giliuos pagarbos išreiškimą.

Dr. R. Šliuvas, L.R.K. Dr-jos Pirmininkas.

Tėvynės Mylėtojų Dr-jos 10-tas Seimas

Seimo Rengėjų Pranešimas.
TMD. 10-tojo Seimo Rengimo Komisija, atlikusi keletą Seimo prirengimo darbų, šiuo mi skelbia TMD. kuopų, o ypač delegatų žiniai 10-tojo seimo programą bei paaiškinimą.
Siemet, kaip jau daugeliui yra žinoma, TMD. Seimas atsibus Detroit, Mich. sykiu su SLA. Seimu. TMD. Seimas prasidės nedėlioį, 18 d. birželio, 10:30 v. priėš pietus, TULLER HOTELY. t. y. ten pat, kur bus laikomas SLA. Seimas.

Seimo Sesijos.
Nedėlioį, 18 d. birželio bus nulaikyta dvi sesijos. Utar-ninke, 20 d. birž., vakare — trečia sesija. Keturverge, 22 d. birž., vakare — ketvirta sesija ir jeigu būtų reikalo, tai dar ir pėntnyčioį, 23 d. birž. būtų galima laikyti penkta sesija. Aukščiau minėtas laikas TMD. sesijoms gal kai kuriems delega-

tams pasirodys nevisai tinkamu, tačiau žinant, kad dviejų organizacijų seimams sykiu buvant, reikia rokuotis delei laiko su kita organizacija — su SLA., tai tikimės, jogei gerb. delegatai taikinsis prie aplinkybių.

Seimo-Vieta.

TMD. Seimo sesijos atsibus Tuller Hotelyj, ten pat, kur bus laikomas SLA. Seimas, tik mažesnėje salėje. Ši vieta yra viena iš puikiausių Detroito vietų — viešbučių. Randasi 4 blokaī nuo City Hall į šiaurę, prie Grand Circuit Parko. Kambariai ir valgis čia duodama pitaigiau, negu daug prastesniuose užkampiniuose hoteliuose. Todėl rengėjai rekomenduoja gerb. delegatams apsisotiti nakvynėi Tuller Hotelyj.

Kelionė į Seimą.

Kaip aukščiau minėta, TMD. Seimas prasidės nedėlioį, 18 d. birželio. Tad gerb. delegatai, ypač iš tolimesnių kolonijų, malonės atvykt Detroitan suba-toj, 17 d. birž. Jeigu visi delegatai pribus į laiką — ant pirmos sesijos — tai reikia manyti, jogei Seimas bus daug pasekmingesnis darbas TMD. gerovei.

Detroito yra trys geležkelio stotys: Michigan Central,

Union ir Grand Trunk. Į bile-stotį atvažiavus reikia imti gat-vekarį arba Taxj ir važiuoti link City Hall. Arčiausiai prie Tuller Hotelio prieina Woodward ave. arba Washing-ton Boulevard.

Seimų programos ir parengimai.

Nedėlioį, 18 d. birželio, 10:30 val. prasidės TMD. Seimas. Tą pačią dieną, 7:30 val. vakare SLA. svečių-delegatų priėmimui vakariėnė Tuller Hotelyje. Panedėlyj, 19 d., iš ryto prasidės SLA. Seimas. Tą pačią dieną vakare TMD. ir SLA. bendros prakalbos Lietuvos sve-tainėje. Utar-ninke Seimai. Seredoj, 7 val. vakare SLA. koncertas Lietuvos svetaīnėje. Dainuos garsiausia lietuvių dainininkė chigagietė p-lė Marė Rakauskaitė ir vietinės pp. Širvaitienė ir Dobilienė. Po to iki pabaigai savaitės bus Seimai ir atlankymas žymesnių vietų.

Detroitiečiai laukia kodau-giausiai delegatų ir svečių.

TMD. 68 kp. Reng. Komisija:

K. Šnuolis,
Adomas Trimirka.

Rengimo Komisijos adresas:

K. Šnuolis,

1407 Caniff St., Detroit, Mich.

S. L. A. Reikalai.

PASKUTINIS ŽODIS APŠV. KOM. NARIO.

Kad pasekmingai kariauti ir nuveikti priešą, reikia visų pirma žinoti priešą jėgas ir priešą silpnas puses.

Užėjus epidemijai „Flu“ mirė daugiausiai apsilėidėliai, kurie indiferentiškai užsilaikė švarume. Mirė pirmiausiai tie, kurie nei mažiausio supratimo neturėjo apie pamatinius sveikatos dėsnius. Ir tuo budu turėjome \$35,000.00 nuostolių SLA.

Rusojų per 4 paskutinius metus buvo susirgusių karštine 30,000,000 žmonių. Išimtinai sirgo ir mirė juodoji-tamsioji liaudis. Žinoma tokiam skaitliuįe sirgimo žmonių, noroms-nenoroms ir žinantis turi susirgti, nes nėra būdų išsisaugoti, kada esmi apsuptas iš visų keturių pusių.

Ar nelaiikas visuomenėi daugiaus susidomėti sveikatos reikalais? Ar nelaiikas mūsų gyvenimo vairo vadams daugiau domės atkreipti ir paskatinti visuomenę prie susidomėjimo sveikatos dėsniais?

Amer. Lietuv. Dakt. Dr-ją suteikia progą tik reikia ir „mandriems“ mūsų vadams šiek-tiek rimėiau pažvelgti į žmonių sveikatos klausimą.

Šis klausimas turi būti pastatytas pirmon vieton Seimui apsvarstyti. Ir gerb. delegatai privalo važiuoti Seimam su tikslu nuveikti darbą, o ne „pipirų“ duoti Pild. Tarybai, kaip dabar kad girdisi šnibždėjimai.

SLA. nariai turėtot progą išsirinkti sau tokius žmo-nes į Pild. Tarybą, kokie jųsų manymu naudingiausiai SLA. labai tarnaus. Todėl suvažiavę Seiman duokite instrukcijas ir syki padarę nutarimus, mėginkime visi tuos nutarimus įku-nyti. Be jųsų prisidėjimo

Pild. Taryba pati viena ne-nuveiks darbo.

Dr. A. L. Graičiunas,
Apšv. Kom. narys.

NEVYKĘS PASITEL-SINIMAS.

Labai nepatiko p. Dargvainiui, kuomet aš „Tėvynėje“ nurodžiau jo negra-žų užsiuolimą ir nepama-tuotus kaltinimus, adresuojamus SLA. vardu. Todėl jįsai „Sandaroje“, jau sušvelnintu tonu, mėgina tei-sintis ir visą kaltę nuverstį ant manęs, kam aš drįsiau p. Dargvainiui tiesą į akis pasakyti ir jo tuos nepama-tuotus kaltinimus provoka-cijomis pavadinti. Tačiau jo tas pasiteisinimas begalo nevykęs, nes vietoje faktais paremti savo užmetimus, arba to negalint padaryti — prisipažinti prie kaltės, tai jįsai užsigina savo ištartų žodžių, ir mano išsitarimų pajuokimu ir manęs pabari-mu, mėgina nukreipti skait-tytojo domę nuo paties svarbiausio punkto. Štai kaip skamba p. Dargvainio svarbiausis pasiteisinimo punk-tas:

„Ir p. Vitaitis sušunka: „Ir už ką šita visa provoka-cija? O koki čia provoka-cija? Juk aš nei nebandau „iššaukti“ (išprovokuoti) kokį žygi, del kurio organi-zacija turėtų atsakyti teis-me, ar prieš žmones. Aš tik-tai konstantuoju faktą taip, kaip aš jį žiuriu, kaip man jis atrodo.“

Bet jei p. Dargvainis pats būtų išsiblaivęs, ko jį-sai reikalauja iš manęs, tai jįsai nedrįstų šitaip tvirtinti. Nors jįsai sakosi „nusigando“ „Tėvynės“ straipsnio ir net du kartu perskai-šęs savo straipsnio „baisia-šias vietas“, tačiau kaž kodėl negalėjo įžiūrėti tų vietų, kuriomis jįsai tikrai iš-provokuoja mūsų organi-zaciją ir ją pastato negra-žioje sviesoje prieš žmones. Gal but p. Dargvainis delei

didelio „nusigandimo“ ne-galėjo įžiūrėti sekamų savo žodžių:

„SLA. turi 13,000 narių, — jie yra sveikiausi ir gra-žiausi Amerikos lietuviai, — ir jiems, susipietus vie-non organizacijon, neleisti-na išsidirbti reikalinga poli-tinė ideologija, reikalingas nusistatymas. Kitaip sakant, jų galinga, didžiau-si tos rūšies pasaulyje orga-nizacija del Lietuvos yra „negyvas kumas“ (sakytum „gyvas lavonas“). O tuo tarpu šiandien, kovoje už Lietuvos laisvę, kiekviena, kad ir nedidelė organizuota jėga yra brangintina ir svarbi...“

„Juk tai prilygsta prasi-žengimui prieš tautą ir jos laisvę!“

Kuomi tat p. Dargvainis šituos savo žodžius vadina, jei sakosi nieko „baisaus“ nėra pasakęs? Juk jis čio-nai neteislingai apkaltina organizaciją ir ją pastato visuomenės akyse prašien-gėlio rolėje net prieš visą tautą ir jos laisvę. Man visai nesvarbu, kaip p. Dargvainis iš savo „faktus“ žiuri ir kaip jam jie atrodo. Man svarbu yra tai, kad jį-sai neteislingai itaria mūsų organizaciją ir todėl aš lai-kau savo pareiga reaguoti į tokius nerimtus užsiuoli-mus ant mūsų organizaci-jos.

Kas pagaliau neleidžia SLA. nariams išsidirbti poli-tinės ideologijos ir reika-lingo nusistatymo? Už SLA. rybų kiekvienas SLA. narys turi pilnutėle teise elgtis kaip jam patin-ka ir kokį tik nori nusista-tymą ir ideologiją išsidirb-inėje“. Tiesa, SLA. įstatų plot-žų užsiuolimą ir nepama-tuotus kaltinimus, adresuojamus SLA. vardu. Todėl jįsai „Sandaroje“, jau sušvelnintu tonu, mėgina tei-sintis ir visą kaltę nuverstį ant manęs, kam aš drįsiau p. Dargvainiui tiesą į akis pasakyti ir jo tuos nepama-tuotus kaltinimus provoka-cijomis pavadinti. Tačiau jo tas pasiteisinimas begalo nevykęs, nes vietoje faktais paremti savo užmetimus, arba to negalint padaryti — prisipažinti prie kaltės, tai jįsai užsigina savo ištartų žodžių, ir mano išsitarimų pajuokimu ir manęs pabari-mu, mėgina nukreipti skait-tytojo domę nuo paties svarbiausio punkto. Štai kaip skamba p. Dargvainio svarbiausis pasiteisinimo punk-tas:

„Ir p. Vitaitis sušunka: „Ir už ką šita visa provoka-cija? O koki čia provoka-cija? Juk aš nei nebandau „iššaukti“ (išprovokuoti) kokį žygi, del kurio organi-zacija turėtų atsakyti teis-me, ar prieš žmones. Aš tik-tai konstantuoju faktą taip, kaip aš jį žiuriu, kaip man jis atrodo.“

Bet jei p. Dargvainis pats būtų išsiblaivęs, ko jį-sai reikalauja iš manęs, tai jįsai nedrįstų šitaip tvirtinti. Nors jįsai sakosi „nusigando“ „Tėvynės“ straipsnio ir net du kartu perskai-šęs savo straipsnio „baisia-šias vietas“, tačiau kaž kodėl negalėjo įžiūrėti tų vietų, kuriomis jįsai tikrai iš-provokuoja mūsų organi-zaciją ir ją pastato negra-žioje sviesoje prieš žmones. Gal but p. Dargvainis delei

rint, ar tas p. Dargvainiui patiks ar ne.

S. E. Vitaitis.

APŠVIETA IR PRIE-GLAUDA.

Kuomet žmogus yra svei-kas, tai jis sako: „Apšvie-s-tas žmogus yra begalo lai-linė ideologija, reikalingas nusistatymas. Kitaip sakant, jų galinga, didžiau-si tos rūšies pasaulyje orga-nizacija del Lietuvos yra „negyvas kumas“ (sakytum „gyvas lavonas“). O tuo tarpu šiandien, kovoje už Lietuvos laisvę, kiekviena, kad ir nedidelė organizuota jėga yra brangintina ir svarbi...“

„Juk tai prilygsta prasi-žengimui prieš tautą ir jos laisvę!“

Kuomi tat p. Dargvainis šituos savo žodžius vadina, jei sakosi nieko „baisaus“ nėra pasakęs? Juk jis čio-nai neteislingai apkaltina organizaciją ir ją pastato visuomenės akyse prašien-gėlio rolėje net prieš visą tautą ir jos laisvę. Man visai nesvarbu, kaip p. Dargvainis iš savo „faktus“ žiuri ir kaip jam jie atrodo. Man svarbu yra tai, kad jį-sai neteislingai itaria mūsų organizaciją ir todėl aš lai-kau savo pareiga reaguoti į tokius nerimtus užsiuoli-mus ant mūsų organizaci-jos.

Kas pagaliau neleidžia SLA. nariams išsidirbti poli-tinės ideologijos ir reika-lingo nusistatymo? Už SLA. rybų kiekvienas SLA. narys turi pilnutėle teise elgtis kaip jam patin-ka ir kokį tik nori nusista-tymą ir ideologiją išsidirb-inėje“. Tiesa, SLA. įstatų plot-žų užsiuolimą ir nepama-tuotus kaltinimus, adresuojamus SLA. vardu. Todėl jįsai „Sandaroje“, jau sušvelnintu tonu, mėgina tei-sintis ir visą kaltę nuverstį ant manęs, kam aš drįsiau p. Dargvainiui tiesą į akis pasakyti ir jo tuos nepama-tuotus kaltinimus provoka-cijomis pavadinti. Tačiau jo tas pasiteisinimas begalo nevykęs, nes vietoje faktais paremti savo užmetimus, arba to negalint padaryti — prisipažinti prie kaltės, tai jįsai užsigina savo ištartų žodžių, ir mano išsitarimų pajuokimu ir manęs pabari-mu, mėgina nukreipti skait-tytojo domę nuo paties svarbiausio punkto. Štai kaip skamba p. Dargvainio svarbiausis pasiteisinimo punk-tas:

„Ir p. Vitaitis sušunka: „Ir už ką šita visa provoka-cija? O koki čia provoka-cija? Juk aš nei nebandau „iššaukti“ (išprovokuoti) kokį žygi, del kurio organi-zacija turėtų atsakyti teis-me, ar prieš žmones. Aš tik-tai konstantuoju faktą taip, kaip aš jį žiuriu, kaip man jis atrodo.“

Taipgi žinodami, kad ap-švieta kiekvienam žmogui yra butinai reikalinga, nes apšviestas žmogus yra lai-mingas — su mokslu kur nepasisuksi, visur busi pa-gerbtas, todėl broliai ameri-kiečiai, prie savo pasveiki-nimui Seimui pridėkime su-lig savo išgalės aukų ir Lie-tuvos universitetui. Ap-švieta ir Prieglauda tegul mums buna kelrodžiu į šį SLA. Seimą!

P. M. Banevičius.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

37 kp., Sunderland, Mass.

Gegužio 20 d. kuopa paren-gė vakarėlj, kuriame suvaidi-na S. E. Vitaičio dviejų veiks-mų tragi-komedija „Susipra-ta“. Veikalas yra labai įdo-mus ir SLA. agitacijai naudingas, tik patartina lošėjams ki-tą kartą geriau pasimokinti.

Pirm lošimo sugrajita keletas gabalėlių muzikos ir po to prasidėjo lošimas. Pirmasai veiksmas suvaidinta pusėtinai gerai. Tik gaila, kad nebuvo perstatyta nei koki veikėjai, nei kokias roles veidina. Pa-baigtas pirmą veiksmą vėla su-grajita muzikos dalykėliai. Antras veiksmas suvaidinta ne taip gerai — net ir nuo žymių klaidų neišsisaugota.

Pasibaigus lošimui išėjo du vyrai padainuoti, kurių var-dų nežinau, nes nei vienas vei-kėjas šiame vakarėlyje nebu-vo perstatytas. Vienok šiems dainininkams patartina dar ant scenos nesirodyti su tokiu sa-vo dainavimu, nes tas nedaro garbės nei mūsų čionai, nei patiems dainininkams. Norint dainuoti butinai reikalinga pasilavinti. Bet ne išėjo ant scenos bile balsu šaukti ir žmones pykinti. Po dainų da-maži vaikūčiai gražiai padek-lamavo, kas nusisekė pusėti-nai gerai, ypač malonaus įspu-džio daro, matant tokius mažus vaikūčius taip gražiai dekla-muojant. Užsibaigus progra-mui prasidėjo šokiai, kurie trunkėsi ligi vėluma.

Linkėtina 37 kuopai, kad ir daugiau parengtų panašių pa-silinksminimų tik truputį su-geresniu prisirengimu. Iš ši- to vakarėlio ne vienas lietuvis

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA VALUATION REPORT

Of December 31, 1921 to the Insurance Depts.

Valuation Exhibit

Assets — Actual and Contingent.

Present mid-year value of future net contributions	\$1,189,693.00
Admitted assets, less \$20,048.42. General or expense fund not available for claims	337,207.08
Total	\$1,526,900.08

Liabilities — Actual and Contingent.

Present mid-year value of promised benefits	\$1,433,060.00
Accrued Liabilities	13,077.50
Net sick and accident fund	36,508.13
Total	\$1,482,645.63

Amount of general or expense fund — 20,048.42
Amount of „Not-Admitted Assets“ — 16,609.10
Assets (Item 26) to Liabilities (Item 36) — 102.98%

The above Valuation indicates that, on the basis of the N. F. C. table of mortality with interest at 4 per cent, the future assessments of the above society, at the net rates now being collected, together with the now invested assets, are sufficient to meet all certificates as they mature by their terms, with a margin of safety of \$44,254.45 (or 2.98%) over and above the statutory standards.

STATE OF NEW YORK County of New York

W. H. Gould, being duly sworn, deposes and says that he is the actuary (accountant) who made the foregoing computations and answers to the questions above set forth concerning the condition of the LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA as of Dec. 31, 1921, and that the same are correct and true to the best of his information, knowledge and belief.

W. H. GOULD,
(Signature of Actuary or Accountant)
MARGARET A. BURT,
(Signature of Commissioner of Deeds).

LIETUVIAI AMERIKOJE

MINERSVILLE, PA. „Tėvynės“ num. 18 patėmėjau iš Minersville, Pa. korespondencija, kur neteisingai apšmeižta Naujos Gdynės Choro koncertas, todėl čionai noriu trumpai paaiškinti to šmeižimo tikslą.

Į šį koncertą atėjo Paprienokas (tos korespondencijos autorius) ir pora jam panašių bo belių, kurios nuolat „munšai- na“ dirba ir pusėtinai jį traukia. Šita traicė kruvon susėdo ir kėlė triukšmą laike progamo, kol publika jų nenuramino. Bet kuomet pasirodė „Girta Boba“ ant scenos, tat Paprienokui ir jo draugėms, „munšai- no“ dirbėjoms, tas dialogas pasidarė begalo baisus ir šlamštas. Mat jie manė, kad tas dia- logas tik del jų vaidinama. Na, tai argi čia neprasižengimas viešai niekinti girtuoklystę! Todėl sumanė nors per laikra- stį programo dalyviams ir ren- gėjams atkeršinti. Žinoma, re- dakcijos užtai kaltinti negali- ma, nes iširti sunku, ar teisy- bė rašoma, ar ne. O Paprie- niokui ir jo draugėms buvo kar- šta, nes publika žiūrėdama į „girtą bobą“, vis atsisukdama žiūrėjo ir į Paprienoką su kom- panija. Todėl antrytojus ne- galėjo nieko atminti, kas buvo progamo išpildyta, nes „mun- šainas“ dar jo galvoje viešpata- vo. Todėl ir aprašo vieną mer- gaitę pagirdamas, o „girtą bo- bą“ peikdamas ir prie to prid- eda, kad dalykėliai surankio- ti... Mat girtas budamas negal- jo suprasti, kur dainos, o kur dalykėliai.

Juozas Lankėlis.

Redakcijos pastaba. Nors šita „kritika“ mūsų bendradar- bio rašinio yra nerimta ir už- gauliojanti ypatiška net patį bendradarbį, tačiau prisilaiky- dami bešališkumo dėsnių ją de- dame. Taipgi prie progos no- rime pabrėžti, kad gerb. J. Lankėlio tvirtinimui meš neti- kime, jog mūsų bendradarbis taip elgėsi, kaip šioje „kriti- koje“ nurodoma. Mes p. Pap- rienoką pažįstame ypatiška, kaip blaivų ir sąžiningą žmo- gų. Tai viena. O antra, p. Paprienokas savo rašinyje kuolabusiai pasmerkė gir- tuoklystę, todėl jam primesti girtuokliavimo užtariavimas yra neteisingu užsiuolimu. Pa- galiau turime pridurti, kad p. Lankėlio spėliojimas neatatin- ka tikrenybei. Tą koresponden- ciją rašė visai kitas žmogus, negu p. Lankėlis savo pastabo- je ir redakciją įvardija.

Ant galo pažvelgus į p. Lan- kėlio prisiųstą to koncerto pro- gramą, jame dainuotas daine- lės ir „girtos bobos“ dialogo rankraštį, tenka sutikti su p. Paprienokiu, kad šiame koncer- te nebuvo nei vieno pilnai rim- to dalykėlio. Pačios dainelės, kurių kompozitorium yra p. J. Lankėlis, yra gana silpnos: be dvasios, jokio stiliaus neprisi- laikyta, jokio lieetuviško mo- tyvo nesigirdi. O, taip sau, supinta paprasti akordai ir vis- kas. Pagaliau net labai netai- sykliškai arasyta muzika, ne- prisilaikant jokių muzikoje nu- statytų taisyklių. Gi dialogas „girta boba“ tai ištikrųjų yra šlamštas pilnoje to žodžio pras- meje. Nei minties, nei logikos, nei jokios moralės išvados šia- me „dialoge“ nėra. Pasigeria boba, pasitumdė su žydu, pasi- kolioja ir tuomi viskas užsibaig- ia. Ko norėta pasiekti šita „dialoga“ rašant, tai nei pats Salamonas negalėtų išpėti.

CHICAGO, ILL.

Lietuvos Mokytojų Profesio- nės Sąjungos prezidentui, p. B. Žygeliiui, paskatinus sukurti organizaciją, kurios tikslu yra finansinė ir moralė parama

Lietuvos laisvai mokyklai. Or- ganizacijos vardas „Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos Rėmėjai“ pasako jos tikslą, kadangi L. M. P. S-ga dabarti- niu laiku yra vienintelė Lietu- voje organizacija, kuriai rupi išimtinai žmonių švietimas.

L. M. P. S. Remėjų nariu skaitosi kiekvienas asmuo, už- simokėjęs metams \$5 arba dau- giau. Visi nariai gauna L. M. P. S. mėnesinį žurnalą „Gyve- nimas ir Mokykla“.

Visi pinigai eina L. M. P. S-gos išdan, kuris išduoda tin- kamias atskaitas.

Ligi šiol viso labo Chicagie- čiai sudėjo \$408.00. Aukavo šie asmenys: Aptiekorius J. Kulis \$25, Aptiekorius Pr. Poška \$25, Ed. Butkus \$20, Dr. Petr. Žilvitis \$20, A. Vidi- kiene \$25, Dr. A. J. Karalius \$36. Po \$10: St. Kodis, res- taurantininkas, V. B. Jucus, Adv. K. Gugis, Dr. Juozaitis, Dr. P. Z. Zalatoris, Dr. Montvi- das, e. p. „Naujienu“ redakt. A. Lalis, P. Vilimas, Dom. Pi- vorunas. Po \$5: Dr. A. L. Graičiūnas, Dr. K. Drangelis, kun. J. Vaitulis, Petras Sarga- lius, Dr. A. Zymontas, A. Vis- baras, L. Čizaitė, J. J. Palekas, V. F. Andreiulis, K. Vilkas, A. J. Kareiva, farmaceutas K. Blyza, F. Puleikis, J. Sinkus, J. Paulauskis, Aptiekorius A. Bielskis, Aptiekorius M. Mes- sar, farmaceutas Br. Jankaus- kas, Dr. C. Kasputis, J. Balčiū- nas, S. K. Gričius, J. Antanai- tis, P. Bruchas, J. Liepa, Ju- lius Čekutis, Dr. J. Kulis, Ad. Vertelka, P. Peculionas, M. Rozenskis. Gecius \$3, J. Ma- lachowskas, Feliks Lutz ir A. Zymontas — po \$2. Po vieną dolerį dar sudėjo: J. Stungis, K. Vilkas, B. Gecas, A. J. Ka- reiva, C. Kasputis, R. Barsis. Dar vienas doleris sumesta smulkiais.

L. M. P. S-gai reikalinga įvai- raus turinio knygos kuria- miems ir sukurtiems knygy- nams. Kas turite knygų ir no- rite, kad Lietuvos žmonės jas skaitytų, prisiųskite L. M. P. S. Remėjų žinion; jusų knygas greitai Lietuvos žmonės skai- tys.

Visi pinigai pasiųsta L. M. P. S-gos išdan.

L. M. P. S. Remėjų skyrius galima kurti visur. Del infor- macijų kreipkitės į pirminin- ką: Dr. A. J. Karalius, 3303 So. Morgan str., Chicago, Ill. Kny- gas ir aukas siųskite išdinin- kui Dr. J. Juozaitis, 3261 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Dr. A. J. Karalius, L. M. P. S. R. prezidentas.

DETROIT, MICH.

„Tėvynės“ 13-me numeryje rašydamas žinutę iš Detroito pranešiau, kad yra žinių, jog Dr. Matulaitis iš Worcester, Mass. apsigyvens Detroito. „T.“ 15-me numeryje Redakci- ja, pasirendama 57-tos kp. dar- buotojų žiniomis, minėta mano žinutę pavadino „tuščių paska- lu“. Kad nepasilikus „Tėvy- nės“ skaitytojų akyse tuščių paskalų rašinėtoju, paantrinu, jog viršminėta žinutė buvo tei- singa — Dr. Matulaitis atva- žiavo ir apsigyveno Detroito. F. Motuzas.

SO. BOSTON, MASS.

Gegužio 20 d., Dudley Opera House salėje, Roxbury miesto dalyje, vietinė Dramos ir Mu- zikos Dr-ja „Gabija“ statė sce- noje naują dviejų veiksmų mu- zikalį farsą „Vaikas ar Mergai- tė?“ Žodžiai V. Stagaro, mu- zika Miko Petrausko.

Vaidintojai šio veikalo buvo: Pipirnickis — J. C. Navadaus- kas, Zacirkas — Matas Biekša, Zacirkienė — P. Šarkaitė, Ko- bylčinskis — V. Jankauskas,

Zdechlickis — Nadas Rastenis, Jurkė — Jonas Butėnas, Gab- rys — Timinskas, Rožė — Z. Navickienė, Vaikas — Elena Podeliutė, Mergaitė — Gladė Norkuniutė.

Pats veikalas gana gražus ir juokingas, kuris pusėtinai vy- kusiai karektarizuoja baudžia- vos laikų bajorus. Kaip visa komp. M. Petrausko muzika yra graži ir jausminga, taip ir šis veikalas yra tikru papuoša- lu mūsų scenos.

Kadangi vaidinime dalyvavo visi žymiausi Naujosios Ang- lijos artistai-dainininkai tat ir vaidinimas išėjo pilnai vyku- siai. „Gabijos“ choras irgi pui- kiai dainavo. Matyt prie šio vaidinimo gerai prisirengta ir daug truso padėta kaip artiš- tų, choro, taip ir mokytojų gerb. M. Petrausko.

Ant galo išpildyta Lasa No. 4, kurioje dalyvauja solistai, šokikai (šokama Kriptutis), choras ir orchestra. Šį persta- tymą dirigavo pats gerb. komp. M. Petrauskas.

Publikos buvo pilnutėlė salė, viršaus 600 žmonių. Buvo at- važiavusių pažūrėti šio veikalo netik iš artimų apylinkės mies- telių, bet net ir iš tolimesnių lietuvių kolonijų — net iš Wa- terbury, Conn. Publika šiuo vaidinimu pilnai patenkinta ir nepasigailėta gausių aplodis- mentų vaidintojams ir jų va- dovui komp. M. Petrauskui.

Korespondentas.

MONESSEN, PA.

Gegužio 15 d. čionai įvyko sekamas atsitikimas: Kazys Mačinskis nušoko nuo trečios gatvės tilto apie 300 pėdų aukštumo ir užsimušė ant vie- tos. Palaidotas su bažnytinėm apeigom 17 d. gegužio, Manes- sen miesto kapuose.

Velionis prigulėjo prie SLA. 197 kp. ir aktyvų rūpinosi or- ganizacijos reikalais. 1918 me- tais buvo 197 kuopos pirminin- ku. Saužudystės priežastis — išėjimas iš proto, nežinia dėl- kokių priežasčių.

Paliko dideliame nulidime moterį ir du sunus — vyresnis 11 metų, o jaunesnis 9 mėne- sių. Taipgi paliko Lietuvoje seną tėvą ir čionai, Ameriko- je, 3 seseris. Šioje šalyje iš- gyveno apie 20 metų, Monesse- ne 12 metų. Paėjo iš Lietu- vos Raseinių apskr. Buvo ge- ras ir tykaus būdo žmogus, su- laukęs vos 38 metų amžiaus.

Išėkis ramiai, miels drauge, svetimos šalies žemelėje! J. Ričkauskas — 197 kp. rašt.

HART, MICH.

Iš šios lietuvių ukininkų ko- lonijos išeidinėjo neva ukinin- kų reikalams skiriamas laikraš- tukas „Amerikos Ukininkas.“ Bet daugiau turbūt jisi jau neiseidinės iš Hart, Mich., nes ir jo leidėjas, p. M. Valinčius, nežinia kodėl, iš čionai išva- žiavo. Greičiausiai bus jo iš- važiavimo priežastimi, kad ne- teko laisnių pardavinėti ukės ir kita nuosavybė. Taipgi jisai buvo nelabai mylimas ir vie- nos lietuvių ukininkų, nes ne- vieną lietuvių jisai partraukė į šią koloniją nepilnai teisingu keliu: viską begirdamas ir tik- ros teisybės nesakydamas.

Taipgi reikia pabrėžti, kad visi agentai be melavimų nepar- duoda ukų, net ir tie kurie ža- da žmogui gyvuliui dovanoti, jei pirkis ukį. Todėl patarti- na lietuviams, norintiesiems įsigy- ti ukį, saugotis agentų, nes ir be jų pagalbos galima ukį nu- sipirkti ir dar pigiau. Kuomet savininkas parduoda ukį per agentus, tai agento uždarbio nuosimūtį užmoka ne pardavė- jas, bet pirkikas.

Gegužio 17 d. mus atklė „dangaus agentas“, kad nukir- pus pavasarines vilnas nuo sa- vo ištikimų avelių. Bet davėsi kirpti tik apie 10 ištikimųjų, todėl kirpikas buvo labai ne-

patenkintas ir net parugojo, kad iš tokios skaitlingos koloni- jos tiek mažai jo ištikimųjų ra- dosi. Sako, kiek 7 metai atgal buvo, tiek tik ir dabar yra išti- kimų avelių. Matyt neveislios jo avelės...

Delei sausumų pereiti metai ukininkams buvo sunkus, nes pasėliai neužderėjo, todėl buvo sunku sutverti ir SLA. kuopą, nors tam buvo dėta pastangų. Bet šiuosmet tikimės geresnių metų, todėl manome, kad prie- gery norų butinai sutversime SLA. kuopą.

Užpernykštis.

CENTRAL FALLS, R. I.

Geg. 15 d., š. m., apsigvedė lietuviams čionai gerai žino- mas, kaipo darbštus tėvynai- nis, E. Čiočys su p-le E. Ramaš- kaite iš Providence, R. I. Ves- tuvės atsibuvo Providence.

Apie metai laiko atgal atva- žiavus E. Čiočiui į Central Falls ir radus čia lietuvius be jokios organizacijos ir nieko ne- veikiančius tautos labui, jis tuoj emėsi už darbo, budinda- mas lietuvius prie susipratimo. Neatsižvelgiant į taip sunkų darbą tarp sulenkėjusių lietu- vių, nuo kurių E. Čiočiui teko nukęsti visokių nesmagumų — jo pasidarbavimu tapo sutverta SLA. 228 kp. iš 19 narių, kuri- jau 7 mėnesiai kaip gyvuoja, turinti nuosavą kambarį ir apie 70 dol. ižde, ir kurios iki šiam laikui E. Čiočys buvo pirminin- ku ir organizatorium.

P-lė Ramaškaitė yra atva- žiavus iš Lietuvos dar nedide- lei esant, ir per tulą laiką lan- kiusi šios šalies mokyklą. Lai- ke gyvavimo Aušros ir Birutės chorų — p-lė Ramaškaitė pri- klausė prie minėtų chorų ir bu- sen miesto kapuose. Lietuvių gerbiama, kaipo do- ra ir pavyzdinga lietuvaite. Teko girdėti, kad naujai ap- sigvedusi porėlė žada apsigven- ti iki kuriam laikui Providen- ce. Linkime jaunavedžiam kuo laimingiausios kloties ir nenus- tėti energijos pasidarbavime ir ateityje del tėvynės labo. O po draug ir apgailestaujame, netekę Central Falls veikliau- sio mūsų draugo.

Draugas.

CHICAGO, ILL.

„Tėvynės“ 17 num. tilpo ko- respondencija iš Bridgeporto (Chicago, Ill.) po kuriai pasira- šo koksai J. G. ir kuri skersai ir išilgai prasilenkia su tiesa. Ten kalbama apie tos kalonijos Vyčių susirinkimą, kuris buk įvykęs bal. 9 d., kame Vyčiai- liepė iš susirinkimo išeiti kle- bono pagalbininkui, o vėliaus ir pačiam klebonui atėjus ir pa- grasinus mums, Vyčiai pareika lavę klebono ir jo pagalbininko neštis lauk. Galop korespon- dentas J. G. baigia patarimu: „linkėtina kuogeriausio pasise- kimo Bridgeporto vyriams jų pradėtoje kovoje su kramolos šulais.“

Kadangi ši koresp. yra gry- niausias prasimanymas ir me- las, nes niekuomet Bridgeporte nesame turėję tą dieną susi- rinkimo ir niekuomet panašus nesusipratimai nėra įvykę tarp Vyčių ir gerb. vietos dvasinin- kų, skaitome savo pareiga pro- testuoti prieš taip nesąžiningą, melagingą korespondenciją, ku- rios vienas tėra tikslas — ap- šmeižti Bridgeporto Vyčių kuop- pą ir sukiršinti su vietos kuni- tų likų jaunimo organizacija, vi- suomet gerbiame ir skaitome savo dvasios vadais. Delto tei- sybės šaukiame, prašome „Tė- vynės“ redakcijos įdėti mūsų pareiškimą į artimiausią savo laikraščio numerį.

Bridgeporto Vyčių 16 kuopos valdyba:

Pirmininkas — E. Jovaišaitė, Raštininkas — J. Zakas.

Harris'o Paminklo Reikalai

Dar pernai metų mūsų iš- eivijoj iškilo labai gražus su- manymas pastatyti paminklą ant kapo a. a. Harris'o, Ameri- kos armijos leitenanto, žuvusio kovoje už Lietuvos laisvę. Bu- vo išrinktas komitetas ir prad- tos rinkti aukos. Tų aukų iš- viso kasoje yra \$164.65. Atsi- radus daugeliui kitų svarbių lietuviams reikalų, šitas reika- las buvo kaip pamirštas.

Tačiau turime jį visi atsimin- ti ir įvykinti. Tasai paminklas bus tarsi nuolatinu ryšiu tarp dviejų respublikų: Amerikos ir Lietuvos. Jis turi buti šią va- sarą pastatytas.

Kol šios šalies vadai prisi- ruoš suteikti Lietuvai pripaži- nimą ir pagalbą, tuo tarpu jo- sios jaunas sunus Harris jau padėjo savo brangiausią auką — savo gyvybę ant mūsų res- publikos aukuro. Jojo pasi- šventimas galingo jausmo aidu atsiliepė lietuvių krutinėse. Neduokime užmigtį tam jaus- mui. Įvykinkime savo gražų pasiryžimą. Parodykime Ame- rikai kad mes, lietuviai, moka- me buti dekingais ir savo gra- žų pasiryžimą mokame įvykin- ti gyveniman.

Uždavinys nebus persunkus. Gražiam paminklui pastatyti nereikės daugiau, kaip \$2,000. Kiek iš tų pinigų liktų ar su- plauktų aukų daugiau, tai jos bus atiduotos Lietuvos karei- vių-jvaldytų reikalams aprupinti per Krašto Apsaugos Ministe- riją.

Tad turime greitai sukursti prisidėti visi tie, kurie dar tam tikslui neaukojo.

Prašomi yra visi tam prakil- niam tikslui aukoti. Lai tie, kurie gaus laiškus aukoja pa- tys ir parenka aukų tarp savo pažįstamų. Bet ypatingai pa- šoma Amerikos lietuvių draugi jos paskirti tam reikalui auką iš savo kastos.

Visos aukos turi buti rašo- mos vardu „Harris Memorial Fund“ ir siunčiamos komite- to išdininkei, E. Feleskaitei, 1925 „F.“ Street, N. W., Washing- ton, D. C.

Aukotojų vardai bus skelbia- mi laikraščiuose ir jiems bus siunčiami kvitai.

Kapit. I. B. Bronušas, Komiteto Pirmininkas, J. S. Vasiliauskas, Sekretorius.

Phones: Bell — Kensington 5316
Dr. E. G. Klimas
LIETUVIŠ GYDYTOJAS.
Priėmimo valandos: 9-10 valandai ryte. 6-8 valandai vakare. 2538 E. Allegheny Ave., PHILADELPHIA, PA.

LAIVAKORTĖS vėl ATPIGO
I Klaipėdą \$107.00
I Liepąjį \$107.00
I Piltavą-Karaliaučius ... \$106.50
PINIGŲ SIUNTIMAS Lietu- von žemiansiu dienos kursu.
Pinigus gauna laiko 25-30 dienų arčiausiam pašta.
P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave., Brooklyn, New York.

V. Ambrzevičiaus AGENTURA.
Parduodu laivakortes ant visų didžiausių laivų Lie- tuvon ir atgal. Siunciu pi- nigus į Lietuvą ir išdirbu pasportus ir visokius do- kumentus.
Seniausia ir teisingiausia Liet. Agentura ant visos Amerikos.
178 Ferry Street, Newark, New Jersey.

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženkleliai-guzikėliai

VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS TRIJŲ RUŠIŲ:

..Dideli Aukšiniai, po \$1.50; Mažesni Aukšiniai — -1.00 Paauksuoti ... 50

MOTERIŠKI SU SPILKU- TĖMIS TRIJŲ RUŠIŲ.

Dideli aukšiniai po \$1.50, mažesni aukš- niai — po \$1.00; paauksuoti — po .50. Duodant užsakymus mažiau kaip ant vie- no dolerio, reikia prisiųsti 10c. persiuntė- mui registruoto laiško.

SLA. kp. antspaudos- pečėtis

GUMINĖS ANTSPAUDOS SU ATRA- MENTO PADUŠKĖLE — po \$3.00. GELEŽINĖS PEČĖTIS, IŠPAUDŽIA- MOS Į POPIERĄ — \$5.00.

Persiuntimo lėšas apmoka pačios kuopos.

SLA. kvitų ir orde- rių knygelės

Orderių knygelės išmokėjimams — po 50a.

Kvitų knygelės pinigų priėmimui — po 50a.

SLA. mokesčių-re- kordų knygos

Liuosų lakštų sistema su drutais audimo aparais su raktu ir 75 lakštais pari- duoda tiktai už \$2.00.

Siunčiant pinigus į Centrą reikia siųsti kartu su narių mėnesinėmis mokesčiais pažymint ant mokesčių lakšto paliktos tu- ščios eilutės, už ką pinigai prisiunčiami.

Kiekviena kuopa privalo pasirupinti in- gyli viršui pabrėžtus kuopoms butinai reikalingus daiktus.

MONEY ORDERIAI turi but išrašyti ant Lithuanian Alliance of America, o mo- kesčių mėnesinius raportus (blankas) su pinigai siųsti sekretoriaus adresu:

P. JURGELIUTĖ,
307 W. 30-th St.,
NEW YORK, N. Y.

ZMONIU SVEIKATA

Rašo Dr. F. S. ZURWELL.

DAKTARAS.

Žodį *daktaras* daugelis persistato vienoj prasmėj su žodžiu *gydytojas*. Pavyzdžiui:

1. Kap. Natkevičiaus ir mokyto. Žygelio prakalbose iš publikos raštu kas klausia: „Mes girdėjome, kad ex-ministeris Purickis yra Rymo katalikų kunigas, tai kam jį vadina daktaru?“

2. Man išbuvus vienus metus Bostone Forsyth vaikų ligonbutyje teko syki but S. Bostone, lietuvių kolonijoj. Pasiskaičiau, kad aplesiu Bostoną ir apsigyvensiu Worcesteryje, vienas pažįstamas ir daugelis nepažįstamų pradėjo apgailestauti, kad aš neapsigyvenau S. Bostone, nes jiems reikalingas lietuvis geras daktaras. Kaip pas lietuvius visur priprasta, pradėjo peikti vietinius lietuvius daktarus, o mane girti, garbinti. Supraskite, aš buvau „geresnis“ daktaras už vietinius, nes naujas, nežinomas. Juk visos moterys giria savo mirusius vaikus labiau, negu gyvus. Ant to atsakiau, kad S. Bostone yra keturi lietuvių daktarai ir tiek pilnai užtenka. Kuomet paminėjau visų keturių daktarų vardus, tai išgirdau „protestą“, kad tik du liet. dak. yra S. Bostone, o kiti du įvardinti, tik „dentistais“.

3. Amer. Liet. Dak. Draugijos organo „Gydytojas“ administracija turi atsispausdinę formaliskus laiškus su užrašu „Gydytojas“ ir kabėse angliškai „physician.“

Pirmutiniai du pavyzdžiai parodo, jog žmonės prisipažįsta, kad jie nežino savo nežinojimo. Nenoroms reikia pripažinti, kad ir trečias pavyzdys yra tikras brolis pirmutinių dviejų.

Žodis *gydytojas* yra budvardis nuo veiksmazodžio *gydyti*, *gydo*, *gydys*. Kas užsiima gydymu, tas yra *gydytojas*. Gydymo būdų yra daug, todėl ir *gydytojų* esti daug. Štai *chiropraktai*, *nepropatai*, *osteopatai* ir kitoki *šarlatanai*, „klapatai“ užsiima gydymu ir vadinasi *gydytojais*. O jei dar priskaitysim Kristaus mokslo *gydytojus*, *burtininkus*, *žavėtojus*, *užkalbėtojus* ir *slaptus šundaktarius*, kurie užsiima gydymu „kišeninio gumbo“, tai fizikams prisiėtų išsižadėti žodžio „gydytojas“, kaip kad *chirurgai* ir *dentistai* daro. Anie viršminėti, atsiprašant, *gydytojai* tiek išgydo ligonius, kaip *girtuokliai* išmokina stulpus kalbėti.

„Gydytojas“ reikia vadinti angliškai ne „physician“, bet „healer.“

Daleiskim tokį lietuvišką sakinį: „Gydytojas gydė ir neišgydė“. Norint išversiti anglų kalboje, tai sulig p. Lallo ir „Gydytojo“ administratoriaus anglų kalbos žinojimo reikėtų rašyti: „Physician psycianed ant not psycianed“. Puičiai skamba, a?

Žodis „physician“ anglų kalboje primta nuo žodžio *physic*, kaip „musician“ nuo žodžio *music*; „politician“ nuo žodžio *politics*, etc.

Jei mūsų spaudoj ir kalboj yra priimta vartonej žodžius *fiziška spēka*, *fiziška bausmė*, *vietoj kuniška spēka* ir *kuniška bausmė*, tai kodėl nevadyti „daktaro“, „gydytojo“, „mediko“ ir kitokio indiko tikru *teknisku* vardu — *fizikas*. *Fizikas* — turis reikalą su kuno sveikata.

Daugelis jau žino, ką reiškia *chirurgas* ir *dentistas*, tat laikas jau žinoti, ką reiškia *fizikas*. *Tekniški* vardai daktarams, butent *chirurgas*, *dentistas* ir *fizikas*, išskiria *medicinos daktarus* nuo *šarlatanų gydytojų*. *Medicinos daktarų* garbė to reikalauja.

Žodis *daktaras* etymologiškai nagrinėjant reiškia ne *gydytoja*, bet *mokytoja*. *Daktaras* pačina iš lotynų kalbos *docere*, kas reiškia mokinimą. *Docent* lotyniškai reiškia *mokytoja*, o *docile* reiškia bent ką, kas yra mokinama. *Fizikas* reiškia abelnas, paprastas *medicinos daktaras*.

Seniaus daktaro titulą suteikdavo vien tik mokytojams. Laikui bėgant mokyklos pradėjo suteikti garbės laipsnius žymesnėms ypatoms tarpe hierarehijos sluogsnų.

Dvyliktame šimtetyje Bolognos provincijoj, Italijoj, atrandam, jog keturi mokytojai tapo pagerbti daktaro titulu,

butent: *Bulgarus*, *Martianus*, *Jacobus* ir *Hugo*. Anie mokytojai nieko kito nemokino, kaip tik tiesas. Kiek vėliau daktaro titulas perėjo prie kanonikų.

Popiežiui Inocentui viešpataujant jau atsirado *doctores decretorum*, taip kaip *doctores legum*. Nuo to Vokietijoj įėjo madon universitetuose dalyti laipsnius J. U. D. (*Juris Utriusque Doctor*), kas reiškia daktarą abejų tiesų.

Amerikos universitetai taip pat suteikia L. L. D. laipsnį, už ką nors atsižymėjus. Kas gauna diplomą su L. L. D. (*Doctor of Law*) jis yra vadinamas *daktaru*.

13-me šimtetyje atrandame daktarus: *medicinos*, *gramatikos*, *logikos* ir *filozofijos*. Nuo šio laiko advokatai atsiskakė daktaro laipsnio, palikdami tik teologijos magistrams. Turiu pastebėti, jog tų laikų „medicinos daktarai“ buvo ne gydytojai, o tik burtininkai, kurie „gydė“ su maldomis vaikydami „velnius“ iš sergančiųjų. Suprantama, tų laikų „daktarai“ turėjo karštas imtynes su velniukais, kurie tankiausia pačius „daktarus“ parrisdavo, nes mes žinome, kad bakterijos, kurios gimdo ligas, poterių nebijo; joms reikia stiprių nuodų, kuriuos paprastai vadiname *medicina*.

1145 m. Paryžiaus universitetas pasekė Bologną ir žymesniems tų laikų kunigams suteikė daktaro laipsnį. Tai buvo kun. P. Lombard ir Gilbert de la Porree. Neuzilgo advokatai ir kunigai lipdydami vieni antriems daktaro titulus, nupuldė paties žodžio vertę. Neveltui Furetierre savo žodyne apsklembė mokslinčių, kaipo žmogų, kuris išmoksta, o daktarą, kuris užmiršta.

Kaip gydytojų yra įvairių, taip ir daktarų yra įvairių. Vien tik pavadinimas žmogaus daktaru, be antro aiškinamo žodžio, mes nežinom kuom tas daktaras užsiima ir kokios rūšies jis yra daktaras. Mes žinom sekančius daktarus: D. D. (*teologijos daktaras*), Ph. D. (*filozofijos daktas*), L. L. D. (*tiesų daktaras*), D. M. (*muzikos daktaras*, M. D. (*medicinos daktaras*), D. D. S. (*dantų chirurgijos daktaras*) ir Sc. D. (*gamtos mokslų daktaras*). Visi čia įvardyti daktarai vartoja DR. ant savo adresu, rekomendacijose ir pasirašymuose savo vardo. Gi *medicinos daktarams* reikalingos ištis, šauktis pagalbos, todėl jie languose, duryse bei prie sienos padeda savo vardą su DR. Bet kad atskirti save nuo „samozvančių“, šarlatanų „daktarų“ chirpraktų, nepropatų, osteopatų, kurie ir panašiai iškiša ant juoko savo vardą su DR., *medicinos daktarai* žemiau vardo pažymi *fizikas*, *chirurgas* ar *dentistas*. Paveizdan: Dr. J. D. Smith, *physician*, kas reiškia paprastą abelną *medicinos daktarą*. Kitur Dr. N. C. Jones, *dentistas*, kas reiškia burnos daktarą specialistą. Arba Dr. H. G. Brown, *esurgeon*, kas riškia operacijų daktaras. Už tat daugelis šios rūšies daktarus vadina daktarais, nes jie save garsina tokiais, o visus kitus daktarus ignoruoja, kad anie nesigarsina.

Jau rasi bus aišku, kad kunigai daugiau turi tiesos save vadintis daktarais, negu *medicinos žinovai*, nes žodis *daktaras* reiškia mokytoja, o kunigai užsiima vientik mokymu žmonių.

M. D. ir D. D. S. laipsnius gauna studentai, kurie mokinasi ir baigia *medicinos mokslą*, o visus kitus laipsnius kolegijos dalina dažniausia seno amžaus žmonėms už jų gabumus, pastangas apšvietos srityje.

MERGINOMS IR MOTERIMS.

Veido Kremas. Suminkštintimui veido odos vartokite šitą kremą: Lanolini—1 uncija, Olei Theobrom—1 uncija, Glycerini—1 uncija, Aquae rosae—2 unciji.

Ištepk veidą vakarais gerai nuplovus ir sausai nušluosčius; kas vakaras, ar rečiau sulyg reikalo.

Pudra (powder). Paprastose pudrose yra švino, arseniko, gyvsidabrio ir kitokių nuodų. Norint turėti pudros, duokite aptiekoriui padaryti. Štai receptas: Amyl, oryzae—8 uncijas, Oryzae flor.—8 uncijas, Oris radicis — 2 uncijas, Olei Lavendul. 40 lašų.

Šitokia pudra veidui naudinga.

(Iš „Gydytojas“)

DOVANOS TIK IKI LIEPOS MĖN. 1922.

tiems, kurie prisirašys prie SLA. 14 kp. nufotografuojų jų paveikslą dovanai. SLA. 14 kp. organizatorius A. J. NAUNČIKAS, 8835 St. Clair Avenue, CLEVELAND, OHIO.

Phone — Calvert 3210

L. B. Bronushas, M. D.

Ofiso valandos: Nuo 7 iki 8:30 vakare. Nedėliojė nuo 2 iki 3 po pietų. 615 COLUMBIA AVE., BALTIMORE, MD.

PASISKUBINKIT!

Lietuvos Steigiamoj Seimo Narys ir Sekretorius Kapitonas Ladas Natkevičius rašo „SANDAROJE“ apie šiuos dalykus: 1) Steigiamoj Seimo darbuotė. 2) Delko Soc. Liaudininkai ir Valsiečių Sąjunga atsaukė savo narius iš Kabineto Ministerių? 3) Ar kunigai gali būti užsienių Ministeriai? 4) Kaip greitai Lietuvos Steigiamasis Seimas užbaigs savo darbus? 5) Kaip greitai Lietuva turės savo pinigus? Ir tt. ir tt.

Tiems klausimams nušviesti Kap. NATKEVIČIUS turi labai daug medžiagos, kuri jokiam laikraštyje dar nebuvo naudota. Todėl pasiskubinkite užsiprenumeruoti „SANDARĄ“, tie straipsniai tilps tikrai „SANDARoje“. Prenumerata metams — \$2.50. Pusei metų — \$1.25. Piguos siųsdami adresuokite šitaip:

SANDARA

327 E. Street, So. Boston, Mass.

SIUSKITE LIETUVON KNYGU

Lietuvos žmonės ir Lietuvos jaunimas nusiskundžia, kad neturi knygų. Mes jų turime daugiau, negu suvartojame, tad siuskite jas LIETUVON!

SUSIVINIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE pataria savo nariams, kad jie siųstų nors po vieną mūsų knygų savo draugams ir giminėms Lietuvoje. Pasiųsti galima paštu. Patartina siųsti šiuo laiku sekančias knygas:

AISOPO PASAKAS, — didelė knyga, su daugybe paveikslų, 364 puslapiai, kaina \$1.25

AMERIKA, — ypatingai reikalinga tiems, kas nori iš Lietuvos Amerikon atkeliauti, 288 pusl., kaina \$1.00

ŽMOGAUS PAREIGOS, — svarbi knyga auklėjimui tėvynės meilės ir tikrojo patriotizmo, 245 pusl., kaina \$1.00

Kas ims visas tris knygas, GAUS VISAS TRIS UŽ \$3.00. Užsakymus su pinigais siuskite Centru šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AM., 307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Tėmykite! Didelis 548 Puslapių Puikiai

Paveiksluotas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių

Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50

Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNĖS” ADM.,

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

AISOPO Pasakos

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokiniams seniems, jauniems ir mažiems. Popieros apdarose tik \$1.25

„TEVYNĖS“ ADMINISTRACIJA, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Susivienijimo

Lietuvių Amerikoje Knygyne

Galima Gauti Sekančios KNYGOS

AMERIKA — Informacijos apie Ameriką ir tt.	1.00
APDRAUDA IR PASALPA — pusl. 82 ..	10c.
APIE SVEIKATĄ — pusl. 16	05c.
DAKTARAS IS PRIEVARTOS (Komedija)	20c.
DARBININKŲ PADEJIMAS AMERIKOJE 35 puslapių	10c.
JAPONŲ KONSTITUCIJA — pusl. 81 ..	10c.
KAS IS KUR PAREINA?	20c.
KAIP GYVENA: Latviai, Suomia, Anglai	20c.
KELIONE I EDLAVĄ — pusl. 48	15c.
KONRADAS VELENRODAS — pusl. 24.	15c.
KRAZIŲ SKERDYNĖ ir Jos Pasekmės ..	15c.
LIETUVIŲ TAUTOS KLAUSIMAS EUROPOS KARES METU pusl. 102	85c.
LIETUVISKA CHRESTOMATIJA — puslapių 180	40c.
LIUDVIKAS PASTERIS — pusl. 48	20c.
NUO DEGTINES — pusl. 19	10c.
PASNINKAI LIETUVOJE — pusl. 16	05c.
PETRAS ŽEMAITIS — pusl. 69	20c.
PERSPEJIMAS APIE SVENTĄ TIKĖJIMĄ — pusl. 63	10c.
RUOŽAI IS SLA. ISTORIJS — pusl. 85 ..	10c.
SLA. ISTORIJA (1896-1915) \$1.50; audimo apdarais	2.00
SUSIPRATO — 64 pusl.	20c.
TRACHOMA — PRIE ŠVIESOS — puslapių 100	20c.
Viršminėtas knygeles SLA. narial gauna už pusę kainos.	

SEKANCIOS KNYGOS PARSIDUODA UZ PILNĄ KAINĄ:

GRAZI MAGELIONA — Melodrama 4-rių aktų	50c.
DVI SESERI — 4-rių aktų tragiška drama	50c.
PAVOKTAS KUDIKIS — Tragedija trijuose aktuose	40c.
KUNIGAS MACOCHAS — 4-rių aktų tragedija	35c.
AISOPO PASAKOS — pusl. 364	\$1.25
LENKŲ APASTALAVIMAS LIETUVOJE — pusl. 258	1.00
PASKAITOS IS BIJOLOGIJS IR BAKTERIJOLOGIJS — pusl. 172	50c.
SVETIMOJ PADANGĖJ PASAULIO VERPETUOSE — Eilės, Dainos ir Prietikiai — pusl. 200. Parašė A. J. Jokubaitis	2.00
ŽMOGAUS PAREIGOS — pusl. 245	1.00

Lithuanian Alliance of America

307 W. 30 st., New York.

VIETINES ŽINIOS

Atsisaikymas į Visas Didžiojo New Yorko Lietuvių Draugijas.

Gerbiamejii! Vašingtono valstijos atstovas p. Johnsonas, kovo 11 d., 1922 m. įnešė Jungt. Valstijų kongresan billy, kuris yra žinomas kaip „Naturarizacijos ir Registracijos Aktas“.

New Yorke, jei prisiminsime, kad pereinatis metais vien gatvekariais pervaziavo 421,299,580 pasažierių.

Maistas Badaujantiems Angliakasiams.

Susikūrė New Yorke tam atatinamas darbininkų komitetas, kuris atidarė šešias maisto priėmimo stotis.

Automobilių Aukos.

New Yorke kasdien žusta po keliolika žmonių delei greito automobilių važinėjimo.

Policijos komisionierius Enright pareiškė, kad šitokis automobilininkų dukimas turi būti sustabdytas ir kiekvienas važiotojas greičiau, negu įstaty mai leidžia, bus aštriai baudžiamas.

Svečiai Atsilankę „Tėvynės“ Redakcijoje.

Pereitą savaitę atlankė „Tėvynės“ redakciją SLA. 30 kp., Scranton, Pa., užrašų sekr. Antanas Čelkis, su savo sunum, kuris gyvena Newark, N. J.

Taipgi lankėsi redakcijoje SLA. 142 kp., New Haven, Conn., darbuotojas pil. K. Makarevičius, su savo draugu.

Birželio 3 d. išvažiavo Bostonan porai savaičių atostogų New Yorke apsigyvenęs elektro-inžinierius pil. A. Dembinas.

Daug nėra reikalo aiškinti, nes jis perdėm baurus, nežmoniškas ir reakcinis! Iš virš paminėtų dėsnių aiškiai galima suprasti, kad tuomet būtų didžiausia priespauda, didžiausias persekiojimas!

Todel kiekvienas laisvę mylintis žmogus, kiekviena draugija bei organizacija privalo kuogreičiausiai protestuoti prieš šį p. Johnsono billy.

Daugelis didžiojo New Yorko draugių atsiliepė į burelio piličių šaukimą dalyvauti draugių atstovų konferencijoje. Jau dvi panašios atstovų konferencijos atsibuvo ir nutarta rengti masinį protesto susirinkimą, kuris greitu laiku atsibūs.

Kadangi dar ne visos draugijos prisiuntė delegatus, tai nutarta atsisaikyti per šį laiką ir paraginti, kad kiekviena draugija kuogreičiausiai siųstų delegatus į sekamą atstovų konferenciją, kuri atsibūs birželio 10 d., 8 val. vak., 803 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.

Jeigu delegatų nesusipėtų pri siųsti, tai patys draugių valdybos nariai tepribuna. Atmin kite, kad šis reikalas yra neapsakomai svarbus ir mums reikia veikti skubiai.

Didžiojo New Yorko Draugių Atstovų Komisija:

- Stasys F. Dargenis, Pius Petrauskas, W. B. Ambot, G. M. Grigas, A. Kundrotas.

P. S. Informacijų reikiant kreipkitės šiuo antrašu: P. Petrauskas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Statybos Brangumo Priczastys.

Nesenai buvo paskelbta spaudoje Lockwood butų komisijos, kad New Yorko mieste yra trukumas apie 800,000 šeimynoms butų ir delei statybos medžiagos brangumo negalima tinkamai vykinti statybos darbo.

Stai tik viena nedidelė Audley Clarke kompanija, kuri pardavinėja abelną statybos medžiagą, tik vienais 1921 metais 700 dol. įdėjo kaptalo atnešė 70,000 dol. gryno pelno!

New Yorke Judėjimas. Pripratus prie amžinai verdančio New Yorko miesto gyvenimo, tarsi nei nepastebi kokis didelis judėjimas šiame mieste yra. Let kuomet susiduri su skaitlinėmis tai ištikrųjų nuostabių dalykų pastebi. Jau vien tas faktas parodo, koks pragariškas judėjimas yra

POSFORAS YRA STEBĖTINAS NERVAMS VAISTAS.

Kiekviena kuno dalis reikalauja tam tikros rūšies maisto, kurs ją atnaujintų ir kuno sąnarius padarytų tvirtais ir gyvais. Jei negaumi užtektinai maisto iš to, ką valgai, tai būtinai reikalinga yra imti vaistus, trukmams papildyti.

New Yorko Judėjimas. Pripratus prie amžinai verdančio New Yorko miesto gyvenimo, tarsi nei nepastebi kokis didelis judėjimas šiame mieste yra. Let kuomet susiduri su skaitlinėmis tai ištikrųjų nuostabių dalykų pastebi. Jau vien tas faktas parodo, koks pragariškas judėjimas yra

Nuga-Tone

Ar Jusų Kūdikis Verkia Nakčia?

Jeigu jis nemiega ir yra nervuotas, tai galima daiktas, kad priežastim to viso yra maistas. Jeigu jūs negalite žindyti savo kūdikio arba jeigu jūs pienas nepatinka jam, vartokite

Borden's EAGLE BRAND (CONDENSED MILK)

Tai maistas, kuris yra išaukštes daug daugiau sveikų ir stiprių vyrų ir moterų, negu kokis nors kitas, tam tikslui sutaisytas maistas. Pripažintas ir rekomenduojamas tūkstančių gydytojų.

Iškirpkite šį pagarsinimą ir pasiųskite į The Borden Co. New York ir gausite visai veltui, lietuvių kalboje, visus patarimus ir nurodymus, kaip jį vartoti, taipgi puikią kūdikių knygą.

LAIVAKORTES

Į Lietuvą ir iš Lietuvos per Piliavą, Klaipėdą, Liepoją, Hamburgą ir visus kitus portus. Parduođame ant visų linijų pagal pigiausias kompanijų prekes. Išgauname pasportus ir takų palūdiđimus. Labiausia visame kame aprūpiname atkeliavusius iš kitų miestų ir šeimynas. Keliankite Lietuvon su šimtais kitų per mus, neturėsite vargelių!

PINIGAI

Siunčiame pinigus Lietuvon pašta, telegrafu ir čekiais po pilna gvarancija greičiausio išmokėjimo. Auskinų kursas kuopigiausias. Partraukiame gimines iš Lietuvos trumpiausiam laike. Užganėdinam tūkstančius, užganėdinam ir jus. Rašykite ar atsilankykite, o nesigailėsite!!!

LITHUANIAN TRAVEL BUREAU INTERNATIONAL Travel Bureau, Inc., 136 East 42-nd st., NEW YORK, N. Y.

“Nereikia daugiau kankintis be miego per istisas naktis su verkiančiu kūdikiu, jį pareiškė, “nes as jam duodu BAMBINO ir paguldau į lovą.”

Mėslungis, diegylis, suiręs pilvas, perplinti vuduriai suteikia mažyčiui bereikalingą nesmagumą

BAMBINO

pašalina šiuos nesmagumus. Kūdikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiausia! Aptiekose parsiduoda po 35c. arba norint, kad prisiųstumėm per paštą, tai reikia siųsti 40c. F. AD. RICHTER & CO., Borough of Brooklyn, New York

United American Lines Inc. JOINT SERVICE WITH Hamburg American Line

NEW YORK - HAMBURG DIRECT Trumpas susisikimas su visom dalim Centralės Europos. Savaitiniai Hplaukimai kas Ketvergias uže pier 86, North River, 46 St., New York, 12 val. d. Kajutos su 2, 4 ir 6 lovom ant visų laivų. Dideli valgymo kambariai, saloniai ir pasivaikėliojimo deniai skiriamai 3 klasiai. Ant laivų „Hansa“, „Bayern“, „Wuerttemberg“ ir „Mont Clay“ yra specialią kajutę. Du nauji 20,000 tonų trijų irbių laivai RESOLUTE ir RELIANCE plauks kas antras utarninkas su 1-mos, 2-ros ir 3-čios klesos pasažieriais. Užsakymai vietos kreipkitės prie mūsų agentų arba UNITED AMERICAN LINES, 39 Broadway, New York.

CUNARD-ANCHOR

Didžiausi, greičiausi garlaiviai pasaulyje. Puikus patarnavimas pasažieriams. Yra vietinis agentas jūsų mieste ar artimoje apielinkėje. Į Lietuvą, Lenkiją, Rusiją, Latviją ir Ukrainiją ir kitas Baltijos valstijas per Hamburgą: Caronia ... birželio 17 Saxonica ... liepos 1 Kajutos \$130, III klasia \$103.50, karės takų \$50. Per Cherbourgą, Southamptoną, Liverpoolą arba Glasgow: Laconia ... birželio 8 Algeria ... birželio 14 Carmania ... birželio 15 Ameniškai prižiurima „ekskursija“, susisiekiant per Southamptoną su Danzigu, Piliava ir Liepojom. Per Southamptoną Kas Utarninkas MAURETANIA, AQUITANIA ir BERENGARIA. Per Angliją ar Hamburgą į Danzigą \$106.50; į Liepoją \$107.00. Karės takų \$50.

J. SKRITULSKAS

NOTARAS IR AGENTAS Parduođ laivakortes ant visų linijų kur tik nori. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto. Darau daviernastis pavedime dalių į Lietuvą ir į kitas viešpatytestes. 26 BROAD STREET, NEW BRITAIN, CONN.

“Gydytojas”

Mėnesinis žmonių sveikatos žurnalas. Mokiina kaip apsisaugot nuo visokių ligų. Užtrašyk šiandien. Penumerata: Vienas doleris metams. „GYDYTOJAS“, 3310 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PINIGAI Persiunčiame pinigus į Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai. LAIVAKORTES Parduođame laivakortes ant visų linijų. Parduome pasportus. Patinkame kelevius ant visų New Yorko stočių. Prieingame viską kas kelionėje yra reikalinga. Visuose reikaluose kreipkitės pas: AMBRAZIEJUS & DANIELIUS 168 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Tel. Greenpoint 5975. (SLA nariai)

LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS LAIVAKORTES galima gaut pagal prekes kompanijų ir ant geriausių laivų visų linijų pas seniausią LIETUVISKĄ agentą — G. KUNAŠAUSKĄ. Agentura uždėta 1910 m. PASPORTUS išreikalauju visiems keliančiantiems į LIETUVĄ. Atvažiuojančius iš kitų miestų patinku ant stoties. Persiuntimas PINIGŲ Į LIETUVĄ pagal dieninį kursą. ATYDA. Maitnymas pinigų ne priverstinas. bet išmainau, jeigu kas klausia. G. Kunašauskas 179 E. 3-rd Street, New York, N. Y.

Net ir kudikiai pastebii! Ir yra taip legva visiškai iš galvos panaulinti pleiskanas. Tik kelis kartus panaudojus Ruffles tą pleiskanų mirtinąjį priešą — ir jusų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir Ruffles pagelbės jums visumet ją tokia užlaikyti. Svairi galvos oda užlaiko plaukus puikiais — pleiskanos tuojais sunaikina juos. Nusipirkite benik Ruffles savo apielikoje šiandie už 65c., arba prisiųskite 75c. pašto ženkleliais tiesiai į laboratoriją. F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y. TIESI Į LIETUVĄ KELIŲNĖ PER HAMBURGĄ, PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ. Važiuokit parankiu ir tiesiu keliu. Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostų karidorą. Visa trečia klasa padalinta į kambarius ant 2-ju, 4-rių, 6-rių ir 8-rių lovų. LITUANIA birž 14 POLONIA birž. 28 Trečios klesos kainos: I Hamburga \$103.50 — Piliava \$106.50 — Klaipėda ir Libava \$107. Delei laivakortė kreipkitės prie savo agento

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai NAUJIENOS 1739 S. Halsted St. Chicago Ill. LIETUVIŲ ISTAIGA GYVUOJA 35 METAI VIENYBĖ „Vienybė“ istaiga per 35 metus siunčia pinigus į visas pasaulio dalis, parduoda laivakortes ant visų geriausių linijų ir viskuom kelevius aprupina, atlieka visokius spaudos darbus greitai ir gražiai, turi didžiausią Amerikoje lietuvišką knygų sandėlį ir leidžia didelį laikraštį „Vienybė“ du sykii savaitėje. Prenumerata: \$3.50 metams. Visi kreipęsi į „Vienybę“ kitur niekad os nebeakreipia. Visais reikalais rašykite: VIENYBĖ, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LIETUVA WHITE STAR Cherbourg ir Southamptoną Homeric birž. 10, liep. 1, liep. 22 Majestic (56,000 tonų) birželio 17, liepos 8 Didžiausias pasaulyje laivas Olympic birž. 24, liep. 15 rugp. 12 Tuojaus po atvažiuoimii į Southamptoną keleviai yra perkeliama ant kito laivo, plaukiančio tiesiog į Danzigą ir Liepoją. Užtikrinam patogią kelionę ir saugų pervežimą bagažo. RED STAR LINE Keliančia tiesiog į Liepoją. Dideli, gražūs laivai. Reguliariai plaukia. AMERICAN LINE Į Hamburgą per Cherbourgą: Mongolia birž. 21, liep. 26 rugp. 30 Minnekahda (3 kl.) bir. 28, rugp. 2 Manchuria liep. 5, rugp. 9, rugs. 13 St. Paul liep. 12, rugp. 16, rugs. 20 Patogus perkėlimas kelevių ir bagažo ant laivų, plaukiančių į Liepoją ir Danzigą. Gabenkit Jusų gimines ir draugus iš Europos ant gražių mūsų linijų. Musų agentai Europoje suteiks pilnas informacijas. Geras maistas. Gražūs kambariai. Mandagus patarnavimas. Klausk mųs apie kainas už laivakortes atkeliavimui iš Europos. Kreipkis į: PASSENGER DEPARTMENT, No. 1 Broadway, New York, N. Y. SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAI PILDOMOJI TARYBA: Prezidentas — St. Gegulia, Mahanoy City, Pa. Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa. Sekretorė — P. Jurgelintė, 307 W. 30-th St., New York City Išdiniinkas — T. Paukštas, 13 Mill St., Pittston, Pa. Išdo Glob. — M. A. Raginskas, 326 R. R. St., Plymouth, Pa. Išdo Glob. — J. M. Danielius, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y. Dr. Krotėjas — Dr. F. Matulaitis, 8 Vernon St., Worcester, Mass. KONTROLĖS KOMISIJA: J. Neviackas, — 252 Broadway, So. Boston, Mass. P. Zivatkanskas, — 1102 Pierce St., Scranton, Pa. J. Kačergis, — 219 Madison St., Hoboken, N. J. APŠVIETOS KOMISIJA: Dr. A. L. Graičiūnas, — 3310 So. Halsted St., Chicago, Ill. Dr. I. Bronušis, — 615 Columbia Ave., Baltimore, Md. K. Jurgelionis, — 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. ISTATŲ KOMISIJA: K. Gegis, — 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill. Z. Puišlūtė, — 253 Broadway, So. Boston, Mass. I. Lopatto, Coal Exchange Bldg., Wilkes Barre, Pa. FINANSŲ KOMISIJA: K. Jurgelionas, — 173 Winter St., Montello, Mass. A. Ivaškėvičius, — 1622 Columbia Rd., So. Boston, Mass. K. Varšius, — c/o All Nations Deposit Bank, Pittsburgh, Pa. SVEIKATOS KOMISIJA: Dr. A. Montvidas, — 2117 Washington Blvd., Chicago, Ill. Dr. J. Mikolaitis, — 90 Lawrence St., Lawrence, Mass. Dr. J. Jonikaitis, — 3732 Michigan Ave., Detroit, Mich. PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA: P. A. Dėdysas, — 85 Millbury St., Worcester, Mass. M. A. Raginskas, — 326 R. R. St., Plymouth, Pa. V. M. Cekanaukas, — 2 Vernon Sq., Worcester, Mass. LABDARYBĖS KOMISIJA: S. Bakanas, — Box 495, Bridgeville, Pa. P. Jurgelintė, — 307 W. 30-th St., New York, N. Y. A. T. Jasaitis, — 85 Millbury St., Worcester, Mass. KANKINTŲ KOMISIJA: A. Mikalauskas, 125 Grand St., Brooklyn, N. Y. J. Zalimas, — 104 Ward St., Worcester, Mass. SKUNDŲ IR APELIACIJŲ KOMISIJA: P. A. Jastulėvičius, — 23 Millbury St., Worcester, Mass. J. Sekvičius, 101 Oak St., Lawrence, Mass. J. Ambraziejus, — 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.